

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, zatljino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Ročopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-69. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač. Ljubljana 15.621.

Št. 21 II. izdaja.

Ljubljana, torek, dne 27. januarja 1931

Leto II.

Kraljevski dnevi v Zagrebu

Zagrebčani so sprejeli v nedeljo Nj. Vel. kralja in kraljico z nepopisno patriotično radostjo - Brezmejno navdušenje ogromnih množic - „Sedanje prebivanje Nj. Vel. v Zagrebu vodi z razpotja v veliko bodočnost Jugoslavije in Zagreba“

Zagreb, 25. januarja. Kolodvor je okrašen z zastavami, s cvetjem in z zelenimi borovimi vejami. Zastopniki državnih in civilnih oblastev in posameznih društev so ga zasedli do zadnjega kotička. Vsako izmed šeststo društev v Zagrebu (od tega 50 ženskih) je zastopano s tremi člani. Oblastva so zastopane samo z najvišjimi uradniki, generaliteti načeljuje armijski general Marić, med prisotnimi so trije škofje, ban z uradnim svetom, predstavniki vsučilišča, akademije, oficirji, a na običajnem mestu postrojena častna četa z godbo.

Poleg mestnega načelnika je njegova soproga, ki bo izročila Nj. Vel. kraljici prekrasen šopek cvetk, a zagrebški načelnik bo kot zastopnik mesta izročil Nj. Vel. kralju pri prihodu v Zagreb pa starem slovanskem običaju sol in kruh.

Na vseh postajah na progi, kjer je vozil dvorski vlak iz Beograda v Zagreb so se zbrale ogromne množice, da pozdravijo Njeni Veličanstvi, čeprav se kralj in kraljica zaradi ponočne ure nista mogla povsod pokazati.

Ob 9:56 je vzvalovila množica odličnikov na peronu, na postajo je privozila izvidnica. Malo za tem se je na prehodu preko Savske ceste pojavil dim dvornega vlaka.

Nj. kralj in kraljica prispeta v Zagreb

Ob 9:58 je dvorni vlak privozil na postajo. Godba kraljeve garde je zadržala državno himno. V njene veličastvene zvoke so se pomešali frenetični kliki »Živeli!« Vzkliki in zvoki godbe so se mogočno odbijali od zidovja kolodvora in odmevali v silni resonanci pred ogromnim prostorom zagrebške postaje. Ogrumne množice, ki so stale na trgih pred kolodvorom in zasedle vse ulice do 30 vrst globoko, so zvedele, da je želja postal resnica in da sta kralj in kraljica prispela v Zagreb.

Sto šestdeset tisoč src, ki stoje od postaje do banskega dvorca, je zadržalo v radosti, da se je izpolnil davni sen Zagrebčanov. Zda je 9:59. Zanosnih klincev ni konca ne kraja. Dvorski vlak se ustavi s preciznostjo dovršenega stroja baš na mestu, kjer je položena preproga, ki vodi od kraljevega voza do dvorske čakalnice.

10. ura. Nj. Vel. izstopita iz svojega voza.

Svečan in pomembni sprejem na zagrebškem kolodvoru.

Ko so zagnali prvi topovski pozdravi, je navdušenje po vsem mestu priklopilo do vrhunce. Na samem peronu dominira blag nasmeh Njunih Veličanstev. Na vseh licih je opaziti drhtenje in razburjenje. Spremljevalci ministrov in generalov je obkrožilo Njuni Veličanstvi. Načelnik zagrebškega mesta dr. Stepan Srkulj je vidno razburjen in se klanja Njunim Veličanstvom. Pozna se mu globoko ganotje, in kot prvi mešan starega Zagreba pozdravi visoke goste z besedami:

»Vaša Veličanstva!

Zagrebško mesto pozdravlja Vaša Veličanstva z zanosnim sreem in z ljubeznijo. Zagreb nosi zgodovinski naslov kraljevskega mesta. Zgodovina je postala danes dejstvo.

Vaši Veličanstvi sta prišli v svoj dom, da vršite odtod svoje vzvišene vladarske pravice in svojo kraljevsko oblast. Mi zagrebški meščani smo s popolno udanostjo pripravili dvorec za bivanje Vaših Veličanstev in svetlega kraljevskega doma. Vaši Veličanstvi sta razumeli našo vročo željo in ta Vaš poset je znak, da ste našim željam ugodili. Mi se vam iz vsega svojega srca zahvaljujemo za to Vaše visoko odlikovanje. Vaš prihod je živ dokaz vsemu svetu, kdo je naš in kdo ni naš prijatelj. Zato kličemo temu svetu, vsemu svetu, da vidijo Jugoslavlani, tako Hrvati kakor Srbi in Slovenci, v svojem kralju Aleksandru I. simbol svoje države, njene svobode in neodvisnosti, ter da se na tej svoji grudi čutijo suveren narod in za vse čase svoji na svojem.

Kraljevsko mesto Zagreb dviga svoje sree in svojo dušo, svojo vero in svojo lju-

Kraljevska dvojica odzdravlja pri vstopu na peron.

Nj. Vel. kralj v razgovoru z nadškofom dr. Bauerjem.

Nepregledne množice ljudstva, pred kolodvorom pričakujejo prihod kraljevske dvojice.

bezen k svojemu kralju Aleksandru in k svoji kraljici Mariji!

Dobrodošli in srečno vam bivanje!

Naj izvoli Vaše Veličanstvo po starem jugoslovanskem običaju sprejeti to sol in ta kruh!

Naj živita Vaši Veličanstvi!

Naj živi ves kraljevski dom!

Govor mestnega načelnika so prisotni sprejeli z orkanom zanosnih vzklikov. Vojaška godba je zaigrala državno himno. Nj. Vel. kralj je pristopil k mestnemu načelniku dr. Srkulju, mu ponudil roko ter se mu prisrčno zahvalil za pozdrav. Nj. Vel. kralj je dejal tole:

»Prosim Vas, da ste tolmač naših najtoplejših čustev in ljubezni napram Zagrebu in našim dragim Zagrebčanom. Hvala hvala vsem!«

Med tem je pristopila soproga zagrebškega načelnika k Nj. Vel. kraljici ter ji izročila šopek cvetk z besedami, ki so drhte od zanos in sreče:

»Vaše Veličanstvo, dobro nam došlo!«

Nj. Vel. kralj je obkrojen z odličnjaki in visokimi dostojanstveniki stopil na peron ter segal v roke zastopnikom-oblastev in

društev, jih pozdravljal in z njimi izpregovoril po nekoliko besed. Med drugimi s je nekaj časa razgovarjal z zagrebškim nadškofom dr. Bauerjem. Nato je stopil mimo postrojene čete in pozdravljal zastopnike korporacij in društev med neprestanimi vzkliki prisotnih »Živeli!« Godba je zaigrala kraljevo himno. Nad mestom so doneli topovski pozdravi. Kraljevska dvojica je v špalirju odličnjakov odšla skozi dvorno čakalnico na ulico. Tu sta Nj. Vel. z ostalo suito stopili v pripravljene avtomobile.

Triumfalna pot kr. dvojice od kolodvora do banskega dvorca.

Na kolodvoru pred trgov zbrane množice so vzvalovile v silnem navdušenju. Vsi so hiteli, da izkažejo visokim gostem svojo radost in da pozdravijo svojega kralja in kraljico. Ko sta se Veličanstvi pokazali pri izhodu dvorske čakalnice, je bilo slišati samo en mogočen klic »Živeli!«

Zagreb je ves v cvetju, Zagreb je ena sama radost, Zagreb je v enem samem prekipevačem zanosu. Kraljevski avto, obkrožen z gardo, ki ji slede avtomobili

spremljevalci, je žarišče obče sreče in radosti.

Ganljivi patriotični prizori na Markovem trgu. — Kralj se prikaže ponovno množici.

Markov trg je na eni strani zaseden po množicah, drugo stran pa je policija izpraznila, da bi mogli kraljevski avtomobil privoziti do banskega dvorca. Med tem sta Veličanstvi prispeli v dvorec. Nj. Vel. kralj se je moral že vdrugič pokazati na balkonu dvorca. Množice so zasedle ves Markov trg. Manifestacije množic se ne prestano ponavljajo. Množice kličejo Nj. Vel. kralju, kraljici, pozdravljajo Jugoslavijo, narodno in državno edinstvo itd. Oddelek kraljevske garde se je postrojil pred banskim dvorcem in odkorakal na dvorišče.

Kmetje iz Šestin v pestrih narodnih nošah pojejo rodoljubne pesmi. Medtem prihajajo v gornji del mesta nove in nove množice. Vsi pričakujejo, da se bo kralj ponovno pojavil na balkonu. Hiše in državni uradi na Markovem trgu so okrašeni z mnogimi državnimi zastavami. Na banskem dvorcu plapolajo poleg državne zastave kraljeva zastava z državnim grbom. Občinstvo, ki se je zbralo v okolici Pongračeve palače, hiti pred banski dvorec na Markovem trgu. Iz daljave prihajajo zvoki godbe. Šolska mladina z zastavicami v rokah maha neprestano in vzklika Njunim Veličanstvom. Nj. Vel. kralj prihaja na balkon in pozdravlja množice. Manifestacije se pretvorijo v prave orkane navdušenja. Ljudje mečejo klobuke v zrak in dajejo na razne načine duška svojemu navdušenju.

Kmečko tamburaško društvo svira rodoljubne in narodne pesmi. V dvorec stopi mestni načelnik dr. Srkulj. Službeni soredjem je končan. Kmetje in kmetice v slikovitih narodnih nošah plešejo narodno kolo. Kmetje pojejo državno himno.

Nj. Vel. kralj nagovori narod

Navdušene manifestacije Nj. Vel. še vedno trajajo. Zbrano meščanstvo neprestano vzklika dobrodošlico Nj. Vel. v svojem bellem Zagrebu. Ni moči z besedami popisati in izpovedati se one sreče, ki se zrcali na licih ljudi, in burnih vzklikov ter prizorov, znak onega velikega občutenja, ki so ga polna srca prebivalstva, ki je v svoji sredi sprejelo velikega in hrabrega kralja in Nj. vzvišeno soprogo kraljico.

Nj. Vel. kralj je imel z okna banske palače na narod tale nagovor:

»Moji dragi Zagrebčani! Kraljica in jaz s globokim ganjenjem nad tem navdušenim sprejemom našega drugega Zagreba, ki že od nekdaj goji svetle hrvatske tradicije in veliko jugoslovansko narodno idejo.

Ti topli in prisrčni pozdravi krepe moje nezlomljivo vero, da stoji Zagreb čvrsto ob svojem kralju in da mu zvesto sledi v veliko bodočnost naše kraljevine Jugoslavije. Živeli moji dragi Zagrebčani!«

Prizori neodoljive ljubezni naroda.

Okoli 11. sta se Nj. Vel. kralj in kraljica odpeljali v avtomobilu na izprehod iz banskih dvorov. Prebivalstvo je vzklikajoč in s solzami v očeh, pritiskalo na avtomobil Nj. Vel. tako, da je policija morala stopati tik kraj avtomobila in pred njim, da mu dela pot. Množica se je komaj umikala avtomobilu.

Za avtomobilom, kjer sta se vozili Nj. Vel., je šel drugi avtomobil z dvorno damo g. Eleonoro Šverljugovo in njenim možem, ministrom dr. Stankom Šverljugom. Povsod ju je meščanstvo ustavljalo in jima izkazovalo svoje veselje in srčo.

Značilen je bil prizor na Illici ob izlivu Mesniške ulice. Tam je prebivalstvo ustavilo avto in začelo poljubljati roke Nj. Vel. kralju in kraljici. Šele čez nekaj minut je mogel avto nadaljevati pot.

Ob tridesetih na 12. sta se vrnili Nj. Vel. nazaj v banske dvore. Prebivalstvo ju je povsod frenetično navdušeno sprejemalo in pozdravljalo.

Obisk Nj. Vel. kralja Jugoslovanski akademiji

Zagreb, 26. januarja. AA. Okoli 14.40 se je Nj. Vel. spet odpravljalo na izprehod po mestu. Ob 14.45 je prispel v Jugoslovansko akademijo znanosti in umetnosti.

Pokrovitelj Jugoslovanske akademije nadškof dr. Ante Bauer je imel v svojem pozdravu Njunima Veličanstvoma približno tale nagovor:

Pozdravljam Njuni Veličanstvi v Jugoslovanski akademiji, ki je tako dolgo vrsto let, vedno se ravna po idejah svojega ustanovitelja Strossmayerja, nositelja jugoslovanske ideje, ki jo je Nj. Vel. uresničil v kraljevini Jugoslaviji. Akademija je hvaležna Nj. Vel., da je prvi svoj obisk blagovolil napraviti Jugoslovanski akademiji. Zato vzkliknimo, gospodje akademiki: Bog živi Njuni Veličanstvi kralja in kraljice!

Nj. Vel. kralj je na to odšel s prvega nadstropja v galerijo slik. Odtod pa po ogledu slik v parter, kjer se nahajajo arheološke zbirke. Kralju je tolmačil poedine starine direktor muzeja vseučiliški profesor dr. Hoffler.

Nepregledna povorka pred Nj. Veličanstvom

Že ob 7. uri so se začeli zbirati na trgu kralja Aleksandra, ki danes bolj kot kdaj zasluži to ime, udeleženci za povorko. Na tisoče bakelj je dalo trgu nenavadno svečan in veličasten izgled. Kako ogromna povorka se je razvila se vidi iz tega, da je korakala preko ene ure mimo domovanja Nj. Vel. kralja in kraljice pa je še vedno ni bilo konec. Ta slika se sploh ne da opisati.

Povorka je prišla obdana na obeh straneh z nepreglednimi vrstami plamenic in svetilk, po Frankopanski ulici in Mesnički ulici na trg pred banski dvorec. Čez četrt ure točno ob 8. so prispeli prve vrste povorka na trg. Ogromna vrsta ljudi je komaj našla prostora. Mnogi na trgu pred banskim dvorcem so neprestano naraščali, ker so mnogi v povorki, hoteče se naučiti pogledov na kralja in kraljico, stopili iz vrst povorka in se postavili na trg. Prav tako kakor se ni dala pregledati povorka v tej svoji velikanski masi, tako se z ničimer ne da meriti intenzivnost zanos, ki je nalik erkanu neprestano vstajal na trgu. Vsak trenutek so začeli vzklikati: Naj živi kralj in narod! Kralj in narod, s tema dvema besedama se edino da izraziti ta mogočna manifestacija.

Včerašnje manifestacije naroda

Zagreb, 26. januarja. k. Vse mesto je danes še vedno pod najglobljejšim vtiskom triumfalnega prihoda Nj. Veličanstev kralja Aleksandra in kraljice Marije. Povsod se vibrajo zastave in pred banskim dvorcem se vedno zbira množica rodoljubnega prebivalstva, ki željno pričakuje pojav Nj. Veličanstev. Zbralo se je na trgu Stjepana Radića tisoče in tisoče naroda, ki bi željno in navdušeno pozdravljali našega dobrega kralja. Narod stoji in pričakuje. Nj. Vel. kralj Aleksander se je danes dopoldne povsem posvetil kljub naporom včerašnjega dne svojim vestnim vladarskim poslom, kakor je to običajno v Beogradu. V dvorno knjigo se je vpisalo nebroj odličnih in uglednih meščanov odnosno zastopnikov raznih korporacij za sprejem. Na trgu Stjepana Radića so se zbirale nepregledne množice naroda in zastopnikov raznih ustanov, korporacij in organizacij, da se vpišejo v dvorsko knjigo.

Pred banskim dvorcem stoji straža kraljeve garde. Po 9. dopoldne je dospela na trg Stjepana Radića godba 35. pešpolka z oddelkom kraljeve garde, ki je imela izmenjati staro kraljevsko gardno stražo. Zbrala se je k temu slovesnemu aktu ogromna množica naroda. Godba je na trgu koncertirala. Ob 11. dopoldne je bila izvršena svečana izmenjava straže. Med narodom je bilo velikansko navdušenje ter so se pojavljali vzkliki naši hrabri vojski!

Zagreb, 26. januarja. n. Danes popoldne sta Nj. Vel. kralj in kraljica posetila etnografski muzej. Dasi njun obisk ni bil nikjer javljen, se je vendar začela že okoli dveh zbirati pred muzejem množica meščanstva, željno pričakujoč Njuni Veličanstvi. Ko sta Nj. Vel. odhajali iz muzeja, ju je pred muzejem zbrana množica ponovno z velikim navdušenjem pozdravljala.

Manifestacije radosti na včerašnji seji zagrebskega mestnega sveta

Zagreb, 26. januarja. AA. Danes ob 4. popoldne je bila seja zagrebskega mestnega zastopstva, na kateri je mestni načelnik dr. Stjepan Srkulj pred prehodom na dnevni red imel sledeči govor:

Gospodje, mestni zastopniki! Vi ste se danes zbrali k redni mesečni seji, da sklepate o tekočih poslih našega mesta. Po dnevnem redu današnje seje izgleda, da se v komunalnem življenju našega mesta ni ničesar posebnega zgodilo. Ali vendar čitam vsem na obrazu nenavadno radost in veselje. Vse to kaže na Vaše notranje duševno razpoloženje. To razpoloženje vam je dalo prebivanje med nami Nj. Vel. našega vzvišenega vladarja kralja Ale-

ksandra in vzvišene njegove soproge kraljice Marije. (Mestni zastopniki in galerija burno aplavdirajo ter kličejo: Živel kralj, živel kraljica!) Bivanje Njih. Vel. v naši sredini v belem Zagrebu ima čisto drug značaj kot sam prihod.

Nj. Vel. kralj biva sedaj v Zagrebu, kakor biva v Beogradu ali na Bledu, ter rešuje tekoče državne posle. Mi Zagrebčani tega doslej nismo imeli. To nam je manjkalo. To smo iz dna duše želeli. Kakšen dojem je to storilo na meščanstvo Zagreba, to ste sami videli. To kar ste videli, je bil spontan izliv zagrebske duše. Bivanje Nj. Vel. v središču hrvatskega dela našega naroda je zgodovinski dogodek v razvoju in življenju našega mesta. To dejstvo sem poudarjal v govoru, ki sem ž njim pozdravil Nj. Vel. na postaji. V tem svojem govoru sem dejal: (Zagrebski župan prečita nato svoj govor, s katerim je včeraj pozdravil Njuni Vel. ob prihodu v Zagreb).

Nj. Vel. kralj mi je dejal po končanem govoru:

»Prosim Vas, da ste tolmač naših najtoplejših čustev in ljubezni do Zagreba in do naših dragih Zagrebčanov. Hvala vam!«

Da, gospodje zastopniki, sedanje bivanje Njunih Vel. je razpotje, ki vodi v veliko bodočnost naše kraljevine Jugoslavije in zagrebskega mesta. Vi pa lahko rečete, da ste bili priče in da ste sodelovali pri tem činu.

Dobro vem, g. zastopniki, da bi se hoteli osebno zahvaliti Njegovemu Veličanstvu za ta sklep. Zato predlagam, da zaprosim v imenu vsega mestnega zastopstva avdienco pri Nj. Vel. kralju, da se mu poklonimo in da se mu zahvalimo za ta čin.

Živel Nj. Vel. kralj Aleksander Karađorđević!

Živela kraljica Marija!

Zastopniki vstanejo in kličejo navdušeno: »Živel kralj! Živela kraljica!« Ovacije trajajo več minut.

Karlovčani pozdravljajo svojega kralja

Zvečer je bil trg pred kraljevim dvorcem neprestano prepeln ljudmi, ki so tam čakali, da bi še enkrat videli Njegovo Veličanstvo. Okoli pol 19. ure je prišla pred dvor velika povorka ljudi in dece iz province, največ iz Karlovca. Ustavili so se na trgu in navdušeno ter dolgotrajno vzklikali kralju, kraljici in kraljevskemu domu. Njihovim ovacijam so se pridružili tudi drugi tam zbrani meščani in tako se je ves trg tresel od bučnega vzklikanja navdušenih ljudi. Nj. Vel. kralj se je pojavil na oknu ves nasmejan in nenavadno prijetno ganjen od navdušenja manifestantov. Stal je na oknu nekaj minut, nato pa se je umaknil v sobo, spremljan z urnebesnim vzklikanjem in med petjem rodoljubnih pesmi, ki so jih intonirali tisoči zbranega ljudstva.

Izjava ministra Nikole Preke

Beograd, 26. januarja. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje Nikola Preka, ki se je z drugimi ministri udeležil triumfalnega sprejema suverenov v Zagrebu, se je danes vrnil v Beograd. V razgovoru z novinarji je minister dal izraza svojemu zadovoljstvu in iskreni radosti, da so Hrvati tudi pri tej priliki dokumentirali svojo ljubezen in zvestobo do kralja.

»Sprejem je bil veličasten, navdušen, spontan in prisrčen«, je poudaril minister. »Iz množice ljudstva so vstajali valovi navdušenja srea in duše naroda. Človek si ne more predstavljati ničesar prisrčnejšega, ničesar svečanejšega, ničesar veličastnejšega. Sredi ljubezni naroda in njegove pažnje sta suverena stopila med prebivalstvo, tako da med kraljem in vzvišeno kraljico in med narodom ni bilo posredovalca. Hrvatski narod je vedno kazal toliko vere in ljubezni do vzvišenega kralja in njegove dinastije, da o tem nikdar ni bil mogoč dvom. Ni treba, da bi vam podrobneje popisoval ta triumf, pa tudi ni mogoče, ker so tudi novinarji mogli podati samo slabo sliko tega veličastnega sprejema. Spomin na to bo ostal globoko zapisan v srcih vseh prisotnih.«

»Piccolo« o zagrebskih svečanostih

Trst, 26. januarja. n. »Il Piccolo« prinaša obširno poročilo o prihodu Nj. Vel. kralja in kraljice v Zagreb in pravi, da je bilo na zagrebskih ulicah včeraj zbranih okrog 160.000 ljudi.

Delavska vlada pade?

London, 26. januarja. d. Angleška vlada se je odločila, da odstopi in razpiše nove volitve, če bi popuščenjem pri drugem čitanju novega zakona o strokovnih organizacijah spodnja zbornica glasovala proti vladi. Večina delavske stranke proti konservativcem znaša 26 glasov. Liberalci so se končnoveljavno odločili, da se ne udeležijo glasovanja. Pričakujejo pa navzile temu, da bo 10 do 15 liberalcev glasovalo proti vladi. V tem slučaju bi bila usoda vlade odločena.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 26. januarja. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Spremenljivo, na nekaterih krajih še precej padavin, sprememba temperature, živahni severozapadni vetrovi.

Naraščajoč odpor proti nar. soc. v Nemčiji

Ostri nastopi kancelarja Brüninga in predsednika parlamenta dr. Loeberja -- Groznje Reichbannerja proti Hitlerju

Berlin, 26. januarja. d. Državni kancelar dr. Brüning je včeraj v Dölnu govoril proti politiki nemških nacionalcev in posebno proti politiki Hitlerjancev. Izjavil je, da se zunanja politika ne da spremeniti, kakor bi kdo z bobnanjem in trobentanjem prikorakal na vežbališče. Odgovorna politika je nekaj drugega. Tempo politike, katero smo spoznali za pravilno, bomo določevali sami.

Vodja nemške ljudske stranke je istotako govoril v Berlinu prav odločno proti metodi narodnih socializmov. Dejal je, da on nikakor ni in ne bo za kako revanšno politiko. Prav tako pa tudi njegova stranka ne. Sicer pa ima človek vtis, da je velik del državljanzov, ki so glasovali za Hitlerja, danes že uvidel, da je napravil napako.

Predsednik državnega zbora Loebe je prav tako ostro govoril proti narodnim socializmom v Bonnu. Še ostreje pa je nastopil predsednik Reichsbannerja Hörsing v Bremen. Očital je Hitlerju, da ne izhaja iz nemške rodovine, kajti njegova mati je bila Slovanka. Dalje je dejal, da je potrpežljivost Reichsbannerja pri kraju. Nastopili bomo proti tej gospodji, je dejal Hörsing, »ne s cveticami, temveč bomo imeli v rokah isto kar oni in, če bo interes nemškega naroda in republike zahteval, jih bomo pokončili prav vse do zadnjega moža. Konec je tega, da bi mirno gledali, kako Hitlerjanci more naše tovariše. Hitler je še premlad, preneizkušen in preneumen. Edino, kar morem še temu pustolovcu svetovati je, da se takoj pobere.«

Gandhi in drugi indijski voditelji izpuščeni iz ječe

Štiri in petdeset tisoč obsojencev zopet na svobodi --- Komentarji angleških listov

Newdelhi, 26. januarja. AA. Na seji zakonodajne skupščine je minister Crerar izjavil, da je bilo izpuščenih 54.000 obsojencev, ki so bili kaznovani zaradi raznih kazenskih dejanj pri agitaciji za državljansko neposlušnost. Nad 20.000 aretirancev je bilo izpuščenih proti častni besedi.

Bombaj, 26. januarja. AA. Ker je bil Gandhi izpuščen, so vrednosni papirji poskočili na tukajšnji borzi za 20 točk.

London, 26. januarja. AA. Nocoj bo razpravljala spodnja zbornica o indijskem vprašanju in o izpustitvi Gandija in voditeljev kongresa iz zaporov.

Opozicija ni predlagala o tem nobenih resolucij.

Doslej je le malo angleških listov komentiralo Gandijevo izpustitev.

»Daily Mail« obsoja podkraljev odlok ter pravi, da je z ozirom na skrajno resen položaj v Indiji neopravičen. »Morningpost« dvomi o umestnosti tega poizkusa.

»Daily Telegraph« piše, da ni gotovo, ali se bodo razmere v Indiji razvijale po želji podkralja. Brez dvoma je igralo pri tej odločitvi veliko vlogo dejstvo, da je indijska javnost ugodno sprejela rezultat indijske konference in da je celo del kongresa za opustitev gibanja za državljansko neposlušnost, ker je angleška vlada po veliki večini sprejela zahteve, ki jih je postavil pred 18 meseci indijski kongres. List končuje, da so te odredbe dvomljive vrednosti in da se opravičljive edinole v primeru uspeha.

»Manchester Guardian« meni, da bo izpustitev Gandija ugodno uplivala na zmereno krilo indijskega kongresa. Angleška vlada je s tem pokazala dobro voljo, da prelomi z nesrečno preteklostjo.

»Daily News« pišejo, da bo v kratkem sledila splošna amnestija, ako bodo amnestiranci sprejeli ponujeno spravo, kakor upajo vsi, ki žele Indiji dobro.

Preiskava o zadnjem atentatu v Bovcu

Italijanska policija išče »voditelja slovenskih terorističnih organizacij« -- Preiskava proti župniku Ivanu Rejcu

Rim, 26. januarja. n. »Giornale d'Italia« javlja v poročilu iz Gorice, da je preiskava, ki je bila uvedena po atentatu v Bovu, dognala, da so ta atentat skušali izvršiti slovenski teroristi. Po soški dolini zasledujejo voditelja slovenske teroristične organizacije, ki je izvršil več atentatov. Policija ga že več časa išče. V zvezi s tem atentatom je bilo mnogo oseb aretiranih. Petorico aretiranih so prepeljali v Gorico. Preiskava se vodi tudi o drugih osebah, ki so baje izvršile teroristične čine. Te dni sta bila aretirana mladeniča Franjo So-

ban in Miroslav Pohole, ki sta osumljena, da sta podtekla ogenj v neki italijanski šoli.

Trst, 26. januarja. n. »Popolo di Trieste« poroča, da je bila proti župniku Ivanu Rejcu v Ajdovščini uvedena preiskava, ker je baje zbiral v svojem stanovanju slovenske mladeniče in pod prevezo, da jih podučuje v katekizem, držal z njimi politične sestanke. »Popolo di Trieste« trdi, da so imeli ti sestanki gotov političen značaj. Na ovadbo karabinerjev je bila uvedena ostra preiskava.

Ustanovitev madjarsko-jugosl. trgovske zbornice

Za predsednika je bil izvoljen bivši madjarski finančni minister dr. Tibor Kalay

Beograd, 26. januarja. l. V soboto 24. t. m. se je ustanovila v Budimpešti Madjarsko-jugoslovanska gospodarska zbornica ob veliki udeležbi madjarskih in jugoslovanskih zastopnikov gospodarstva. V prostorih društva »Pester Lloyd« se je vršila zadevna ustanovna skupščina, katero je otvoril bivši madjarski finančni minister dr. Tibor Kalay. Ta je bil izvoljen tudi za predsednika zbornice. Poleg njega so se udeležili skupščine mnogi odlični bivši madjarski ministri in zastopniki Jugoslavije. Predsednik dr. Kalay je v glavnih obrisih označil naloge in cilje nove gospodarske organizacije, ki naj pospešuje reden in uspešen promet blaga med obema državama. Podal je v svojem govoru niz raznih statističnih podatkov, ki dokazujejo tesne gospodarske odnose med obema državama. Naloga nove zbornice je predvsem pospeševati izmenjavo, nakup in

prodajo blaga. Ze geografska lega obeh držav zahteva, da se ustanovi taka v gospodarskem pogledu zelo važna korporacija. Njegov govor je bil od vseh navzočih gospodarstvenikov obeh držav sprejet z živahnim odobravanjem. Kakor omenjeno, je bil izvoljen za predsednika te zbornice bivši minister dr. Tibor Kalay, za izvršjočega predsednika zbornice v Budimpešti pa naš tamonjši generalni konzul dr. Pavlinović, a v Beogradu g. Geza Füllaghi, zastopnik madjarske trgovine v Beogradu. Zvečer je predsednik zbornice dr. Kalay priredil na čast jugoslovanskim in madjarskim gospodarstvenikom banket v hotelu »Carlton«, na katerem so se izmenjale mnoge prisrčne napitnice. Med drugimi je govoril tudi zastopnik slovenske industrije iz Maribora g. Krejčič, ki je v lepem govoru pojasnil gospodarske odnose med Slovenijo in Madjarsko.

Pred rešitvijo vladne krize v Franciji

Pariz, 26. januarja. AA. Kakor kaže, bo francoska ministrska kriza najbrže rešena še danes. Senator Laval bo tekem dneva sestavil ministristvo. Briand obdrži nadalje zunanje ministristvo. Laval je imel dopoldne setanek z radikalnimi voditelji ter bo skušal sestaviti koncentracijsko ministristvo.

Pariz, 26. januarja. l. Snoči je dopotoval v Pariz zunanji minister Briand. Na postaji so ga sprejeli vsi ministri padle vlade s Steegom na čelu. Briand je imel snoči sestanek z Lavalom, na katerem mu je po kratkem razgovoru obljubil pomoč pri sestavi vlade kakor tudi svojo udeležbo v vladi v svojstvu zunanjega ministra.

Friedrichshafen, 26. januarja. AA. Med tem, ko je dr. Eekener spal, so udrl v njegovo vilo tatovi in odnesli zlatnine v vrednosti 1500 mark in 300 švicarskih frankov.

Zeneva, 26. januarja. AA. Italijanski minister za zunanje zadeve Grandi je danes odpotoval v Rim.

Neuspeh Bolgarije v Ženevi

Sofija, 26. januarja. AA. Listi pišejo, da Bolgarija v Ženevi ni baš doživela popolnega uspeha. Dejstvo je, da je bolgarska delegacija prej zapustila Ženevo, kakor se je zasedanje Sveta končalo. Tisk se v skrbih vprašuje, kako se bodo ta vprašanja razčistila. Nekateri listi odkrito pričakujejo skorajšnje izpremembe v vladi.

Henderson proti reviziji mirovnih pogodb

London, 26. januarja. AA. Na povratku iz Ženeve je zunanji minister Henderson izjavil, da je prepričan, da bi uspeh razorožitvene konference bil velevažen za politično ravnanje v Evropi in za obnovo blagostanja. Henderson je dalje izrecno naglasil, da mora pri tem ostati versajska mirovna pogodba v veljavi. Končno je minister dejal, da je rešitev poljsko-nemškega spora najboljši dokaz za vsebolj naraščajočo moč Društva narodov.

Kraljevski dnevi Zagreba

Beli Zagreb, starodavna in ponosna hrvaška prestolnica, preživlja zopet praznične in slavne dni, ko pozdravlja v svoji sredi jugoslovansko kraljevsko dvojico. V polni meri se tudi Zagreb zaveda velikega pomena obiska kraljevske dvojice, saj ji je priredil tako mogočen, obenem pa tako prisrčen sprejem, da je z njim navdušili vso Jugoslavijo in vse Jugoslovane.

V tem pa je tudi največji in najgloblji pomen bivanja kraljevske dvojice v Zagrebu. Še pred kratkim je predsednik vlade, general Živković dopisniku Wolfsovega urada govoril o nezasišani in perfidni kampanji, ki jo vodijo gotovi plačanci proti naši državi in jugoslovanskemu narodu. Že demanti predsednika vlade nam je bil tako močan, da je morala ta zlobna kampanja utihniti, nedeljski nenavadno veličastni sprejem kraljevske dvojice pa je izbil tej kampanji tudi zadnje dno. Mesto, ki prireja svojemu vladarju in njegovim vladarski hiši tako prisrčne in obenem tako mogočne manifestacije, to mesto je z dušo in telesom v taboru našega vladarja. Kdor je tudi samo čital poročila časopisov, že ta je moral spoznati, da je Zagreb to veliko hrvaško srce, nerazdružljivo vezano s svojim vladarjem. Kdor pa je imel srečo, da je posredno po radiju ali neposredno z lastnimi očmi videl in slišal ves ta silni triumf kraljevskega sprejema, ta pa ni mogel storiti drugega, ko da je gledal z veliko vero in velikim zaupanjem v bodoči razvoj jugoslovanskega naroda.

In baš v tem je lepota zagreškega jugoslovanskega praznika. Zopet enkrat so doživeli vsi jugoslovanski patrioti zmnovnosno potrdilo, da je ves jugoslovanski narod prošet od ene volje in enega čuvstvanja. Zopet enkrat so spoznali vsi naši prijatelji, kako pravična je njih vera, da je Jugoslavija šele na začetku svojih slavnih in veličastnih dni, ker jo veže popolna solidarnost njenega prebivalstva. Zopet enkrat pa so spoznali tudi vsi neprijatelji našega naroda, da ni bolj napačnega upanja in bolj zgrešenega pričakovanja, ko onega, ki gradi na neenotnosti Jugoslovancov. Morejo biti tudi med Jugoslovani razna mišljenja, bilo je tudi med Jugoslovani dosti sporov in nesoglasij, toda vsa ta nasprotstva, vse te neenotnosti izginejo v hipu, ko se pojavi kralj Aleksander, ki se mu ves jugoslovanski narod klanja kot svojemu voditelju, zjedinitelju in preroditelju. Ko kliče naš kralj, je jugoslovanski narod vedno enoten in to staro resnico je potrdil nedeljski kraljev obisk še bolj blesteče in še bolj sijajno, kot vsa prejšnja.

Tudi to ni slučaj! Ko je bil Nj. Vel. kralj Aleksander I. prvič v Zagrebu, je bil še kot regent, kot zastopnik velikega kralja Osvoboditelja. Ko je bil drugič v letu 1925, ko je preživljala Jugoslavija najtežje strankarske boje, je bil kot zjedinitelj, ki je ob veliki 1000 letnici Hrvatske združil vse Hrvate v eni jugoslovanski volji. Sedaj pa je prišel kralj Aleksander I. v Zagreb po historičnem 6. januarju, ki je prerodil vso Jugoslavijo, da se s silnim razmahom dviga k novemu in plodonosnejšemu življenju. To dejstvo pa daje sedanjemu kraljevskemu obisku še poseben pomen, ki je zlasti velike važnosti za notranje življenje Jugoslavije. Ni samo jugoslovanski narod združen s svojim vladarjem, da brani svojo skupno domovino proti vsakomur, kar je bilo že od nastanka Jugoslavije nepobitno dejstvo, temveč danes je jugoslovanski narod eno s svojim vladarjem tudi v volji, kako izvesti konsolidacijo Jugoslavije, da bo ta na podlagi složnega dela vseh dala vsakemu Jugoslovancu čim več v moralnem ko v gnotnem pogledu. Ne samo borci za isto stvar so vsi Jugoslovani, temveč tudi delavci za isti cilj. Če je preje družila vse Jugoslovane negativna volja, da nočejo več drugim tlačaniti, jih družijo zdaj pozitivna volja, da hočejo vsi složno delati. Potencirano voljo za enotnost vseh Jugoslovancov, to je pokazal zagreški triumfalni sprejem kraljevske dvojice.

V prvi vrsti pa je bil ta največji uspeh dosežen, ker je 6. januar zopet proklamiral geslo: kralj in narod! Ta dva faktorja naše moči ne potrebujejo posrednikov, ker sta oba ene krvi in

Zasedanje banskega sveta Dravske banovine

Zaključek debate o šolstvu in o sokolstvu

Ljubljana, dne 26. januarja. AA. V nadaljevanju seje, na kateri se je razpravljalo o proračunu oddelka za prosveto, je vršilec dolžnosti načelnika prosvetnega oddelka dr. Lončar Dragotin podal podatke, koliko znaša stanarina in stroški za kurivo učitelstvu ter katehetske nagrade. Nato je odgovarjal na posamezne očitke, ki so jih iznesli posamezni člani banskega sveta ter je sporočil, da so se posamezne napake skušale že odpraviti s potrebnimi navodili in okrožnicami. Pripominja, da grede očitki, ki so bili iznešeni proti učiteljem zaradi njihove premajhne agilitnosti tudi na rovaš njihove nestalnosti. Mnogo bi se dalo odpomoči, ako bi se povečala kompetenca banske uprave, zlasti kar se tiče komunistov in nastavitve učiteljev. Kar se tiče dela učitelstva samega, se mu zdi, da je zadel član dr. Sajovic pravo jedro.

Glede nepotrebnega vožarjenja učitelstva je bila sedaj izdana okrožnica, da se sme učitelj odstraniti s svojega službenega kraja le z dovoljenjem šol. voditeljev. To dovoljenje se sme izdati le, če je potovanje nujno in utemeljeno.

Prižna, da se godijo primeri, ko se po nepotrebnem odpravljajo novi razredi. Praviloma sme biti v nižjih razredih 50, v višjih pa do 40 učenec, kar pa ne izključuje, da jih je tudi lahko več.

Svoje izjave pa ne more končati, ne da bi našel tudi kakšne tople in dobre besede za učitelstvo, ker je gotovo velik del učitelstva dober in ambiciozen. Ne sme se podcenjevati njihovega teškega duševnega dela ter pozabiti, da opravljajo svojo službo mnogokrat jako težko in pod neugodnimi in težkimi pogoji ter v slabih prostorih. Kot primer navaja nekaj vzgledov iz Prekmurja, ki kažejo, da so tudi učitelji, ki služijo v težkih razmerah, a vendar pošteno in vztrajajo na svojih mestih.

Pri proračunu gluhonemnice v Ljubljani, deškega vzgajališča v Ponovičah in zavoda za slepo deca v Kočevju je načelnik dr. Dolšak Fran objasnili nastanek teh zavodov, njih razvoj, številco gojencev na posameznih zavodih ter slikal uspehe in utemeljeval potrebo, da se ti zavodi ne samo nadalje ohranijo, temveč še bolj razširijo.

Lebinger Hinko ponovno povdarja, da je zamisel g. pomočnika bana o preselitvi deškega vzgajališča v Ponoviče zelo posrečena. Po možnosti naj bi se tja preselili še drugi zavodi.

Prepeluh Albin je opozarjal, da ima banovina zavod za slepo deca, nima pa je zavoda za slepece sploh, dasiravno imamo dovolj slepcev v naši banovini. Obstojata pa dve privatni društvi: Podporno društvo slepcev in Dom slepih, ki sta si nadeli nalogo, da si sezidata tak zavod, v katerem naj bi se namestila tudi slepa deca. Priporočal je, naj banovina podpira ta skupni nert in naj ga podpre s podporo do 50.000 Din.

Dr. Sajovic Ivan je misljenja, ali ne bi kazalo koncentrirati vse te zavode na enem mestu. Primerno za to se mu zdi veleposestvo Ponoviče. S skupno administracijo bi se tudi mnogo prihranilo. V Ponovičah bi bila gojenec dana prilika, da se vzgoje tudi v poljedelstvu.

G. ban dr. Marušič je pojasnil, da se je o tem že razmišljalo in da je stvar sedaj v študiju. Steblovnik Martin izjavlja, da se v svoji kritiki učitelstva mogoče ni pravilno izrazil. Hotel je povsem povdariti, da je premalo učitelstva, ki bi bilo večje, odnosno se hotelo zanimati za kmetijstvo.

Glede Sokola navaja, da on nikakor ni proti idealnim sokolskim delavcem, katerih delo ne omalovažuje, samo način, kakor se tu in tam dela, rodinski očetom ni po volji. Pri tem misli predvsem na večkanje v večernih urah. Ako hoče ta organizacija res delati proti pijančevanju in za dobro versko in moralno vzgojo naroda, potem tudi njemu podpora za Sokola kraljevine Jugoslavije ni prevelika.

Ramovi Jakob izjavlja kot duhovnik, da se v sokolski vzgoji premalo povdarja verski moment. Naš narod je globoko-veren in zaradi tega to težko pogoja. Mi vsi smo za nacionalni princip in za vzvišene ideje Njegovega Veličanstva kralja, povdarjati po mora tudi verske momente, ker bi na ta način odpadli marsikateri ugovori.

Apel bana na duhovščino

G. ban dr. Marušič je pripomnil, da si moramo biti na jasnem: Sokol kraljevine Jugoslavije je nacionalna, ne pa verska organizacija. Sokol mora gojiti poštenost, bratstvo, ljubezen do domovine, verska vzgoja pa je v rokah duhovništva, ki lahko nemoteno vrši svojo vzvišeno nalogo. Kot vsenarodna organizacija Sokol najmanj in nikdar ne sme žaliti verskega četa. Sokolstvo pa je tudi vedno razumelo svojo narodno poslanstvo. Sokol ima svoje etične ideje in zamisli, ki niso in ne morejo biti v nasprotju s verskimi etičnimi načeli. Ne more se pa posvetnim ljudem dati nalogo verske vzgoje, ki je stvar duhovništva. Naša duhovščina je bila vedno narodno zavedna in zato apelira nanjo, naj bo tudi sedaj širokogrudna in naj z razumevanjem sledi težnjam in idejam Sokola, saj oba činitelja zasledujeta eni in isti visoki etični cilj.

Ramovi Franc je izjavil, da je hotel samo povdariti, naj se ne bi ničesar ustvarjalo, kar more pri njem kot duhovniku ali pa pri vernem

zvezana z eno voljo. To čuti narod in zato vzklika z največjim vzhicemnjem svojemu kralju, to čuti kralj in zato prihaja med svoj narod. Kralj in narod! To geslo je obnovilo državo in prerodilo njeno prebivalstvo.

Zato pa je tudi kraljev obisk Zagrebu popoln triumf jugoslovanske misli in zato so tega trumfa vesel vsi Jugoslovani in tudi obe drugi jugoslovanski prestolici. V močnem razvoju je jugoslovanska misel in po kraljevem obisku v Zagrebu je geslo vseh Jugoslovancov še bolj ko preje: Naprej k novim uspehom, naprej k novim zmagam!

ljudstvu vzbujati občutek, da se namerava žaliti verski čuti. Tako naj bi izostale telovadbe in javni nastopi ob času, ko se vrši v cerkvi služba božja, in pri izletih naj se da otrokom priliko, da se udeležijo službe božje.

Ban dr. Marušič je izjavil, da se bo gledalo na to, da se kaj takega ne bo zgodilo. Ostanki predvojne in danes ne več sodobnega liberalizma — se morajo iz Sokola kraljevine Jugoslavije čimprej odstraniti. Event. nekorrektnosti naj se naznanijo župam ali oblastvom.

Dr. Pivko Ljudevit je povdarjal, da je Sokol že od nekdaj stal na stališču, da ne sme žaliti verskega četa zaradi svetovnosti organizacije in zaradi človeških idej, ki jih zastopa. Danes, ko je z zakonom Sokolu poverjena posebna vzvišena naloga, mora še posebej zavzemati to stališče. Mi moramo tudi onim našim državljanom, ki niso iste vere, kot smo mi, omogočiti vstop v Sokola; zato moramo biti strpni. Apelinamo predvsem na človeka, ne pa na verskega pripadnika. Če svojčas nismo dopuščali žalitev verskih četev, tem manj se sme dogajati sedaj. Govornik povdarja, da že nismo vsi doumeli visoki čin Nj. Vel. kralja. Mi smo storili vse, kar je v intencijah zakonodavca. In mi smo sposobni za razvoj. Zahvaljuje se g. banu za načelno izjavo. Mnenja pa je, da mora vse nekorrektnosti odpraviti župa sama, zato naj se take prijave predložijo pristojnim župam.

Lebinger Hinko je izjavil, da so se že po vojni vršila pogajanja med Sokoli in Orli za združitve. Ako bi se takrat hotelo, bi se ta združitve že davno izvršila. Pa tudi po zakonu o ustanovitvi Sokola kralja. Jugoslavije se ta prehod ni mogel gladko izvršiti. Važna je načelna izjava bana, ki bo gotovo marsikatera nasprotja premostila. Tudi 6-mesečni poskusni rok za vstop je marsikateremu ovira. Novo vstopivšim članom naj se da tudi vpliv na upravo.

G. dr. Pivko Ljudevit je pojasnil 6-mesečno čakalno dobo. V tej dobi naj se izvrši vsestranski pretes dotičnega v nacionalnem in moralnem oziru. Je to neka prohibitivna mera, kakor je uvedena pri vseh velikih organizacijah. Treba samo medsebojnega zaupanja in to bo združilo vse prave in dobre državljanke za skupno dobro in plemenito delo.

Nato se je pričela

razprava o proračunu tehničnega oddelka in proračuna cestnega fonda

Ban dr. Marušič je povdarjal, da je banska uprava pri sestavi tega dela proračuna zavzela stališče, naj pri cestah plačuje oni, ki jih največ uporablja ali se z njimi največ koristi in jih najbolj izkorišča. Treba je pritegniti interese in imovitejšje sloje sorazmerno bolj obdavčiti. Vseled tega se ni mogoče kriti teh izdatkov iz doklad, ker bi se ti izdatki na podlagi davčne osnove ne mogli razdeliti pravično.

Mihelčič Alojz naproša bansko upravo, naj upošteva in uvažuje sklepe okrajnih cestnih odborov, ki so jih sporočili glede uvrstitve bivših okrajnih cest, ter navaja nekatere ceste iz celjskega okraja, katere bi bilo treba z ozirom na njih pomembnost brezpogojno uvrstiti med banovinske ceste. Cesta Zidani most—Celje naj se uvrsti med državne ceste. Iznesel je nato želje in prošnje za izboljšanje odnosno preureditev raznih cest v celjskem okraju.

Isto je storil Robič Srečko za srez Maribor d. b., Gajšek Florijan pa za šmarsko-kožjanski srez.

Roš Franjo je predlagal, naj se razpravlja le o glavnih točkah proračuna in naj se ne predlagajo v detajlu razne prošnje o preložitvi, popravi cest itd. Te prošnje naj se predložijo o priliki predložitve proračunov sreskih cestnih odborov.

Pomočnik bana dr. Pirkmajer je pojasnil vprašanje revizije kategorizacije cest. Pri tem treba sistematičnega študija, da se pride do pravilne in prave odbire onih občinskih cest, ki spadajo in ki se naj uvrstijo med banovinske. Seveda se ne bodo mogli upoštevati vsi predlogi cestnih odborov. Približno 70% predlogov pa bo upoštevanih. Predvsem se bodo upoštevale one občinske ceste, ki vežejo posamezne kraje z banovinskimi ali pa državnimi cestmi!

Vprašanje banovinskega prispevka za vzdrževanje banovinskih cest je že rešeno s posebnim pravilnikom. Mnenja je, da je rešitev tega vprašanja pravilna, pravična in socialna. Dogajali so se primeri, da so morali nekateri okraji, zlasti oni, ki so ogroženi po vodah, žrtvovati za ceste nesorazmerno zneske in so zaradi tega njih doklade narasle do neznesne višine. Drugi okraji pa so bili v tem pogledu nekako privilegirani in so izhajali z nizkimi dokladi. Problem je tukaj sličen kot pri občinah, kjer treba skrbeti za egalizacijo davčnih bremen. Smatra za pravično, da se revni okraji bolj podpirajo kot imovitejši. Banska uprava nima namena, da bi prevzela vzdrževanje občinskih cest. Te morajo vzdrževati občine, ki imajo zato na razpolago tudi ljudsko delo. Za redno vzdrževanje občinskih cest banska uprava načeloma ne daje nobenih prispevkov, pač pa ona prispeva k občinskim cestam pri elementarnih neugodah, pri novih zgradnjah in večjih popravilih, in sicer največ s 50%.

Dr. Gorican Alojz je prosil, naj se regulacija Savinje pri Celju vzame v resni pretes. Generalni načrt je že odobren, treba je stvar enkrat dokončati, ker je ta zadeva za razvoj mesta Celja življenjskega pomena. Prispevek lokalnih faktorjev je že zasiguran. Prispevek 500.000 Din za regulacijo Savinje je očitno premajhen in naj se primerno zviša, da se bo že letošnje jesen moglo pričeti z delom. Tudi je nujna potreba, da se že izvršena regulacijska dela od Mozirja do Savinje stalno nadzorujejo, kar se sedaj ne vrši.

Rajh Jakob je predlagal, naj se davek na vprežno živino črta, ker ta zadene le malega kmeta. Event. nastali primanjkljaj za cestni fond naj se krije iz postavke za nepredvidene izdatke. Povdarja nujno potrebo regulacije Ščavnice.

Steblovnik Martin je predlagal naj se ne ukinejo započeta dela na cesti Šmartno ob Paki,

Mozirje in Nazarje. Že iz socialnih ozirov ne bi kazalo ustaviti to delo. Potrebno bi bilo, da se ta cesta primerno utrdi, odnosno asfaltira, ker je ena najbolj obteženih in uporabljenih. Predlaga čimprejnjše zgraditev ceste Črna—Luče—Podvolovnik—Kamnik. Prosi pojasnila glede državnega prispevka za okrajne ceste iz bivših let.

G. ban dr. Marušič je nato pojasnil osnutek zakona o davku na vprežno živino ter je povdarjal, da so predvidene olajšave ravno za malega kmeta.

Lebinger Hinko se ne more strinjati s tehnično sestavo proračuna ter se izrazi proti cestnemu fondu. Je proti temu, da se nastavi že prvo leto vseh 42 cestnih nadzornikov. Pogreša tarifo pri davkih cestnega fonda. Davek na vprežno živino se mu ne zdi umesten. Zavzema stališče proti osebnemu delu na cestah, odnosno odkupu in prosbi bansko upravo, naj v tem smislu posreduje pri centralni vladi. Iznese razne želje lokalnega značaja glede cest kakor tudi glede postajališča Jevnica.

Pomočnik bana o tehniki proračuna

Nato je pomočnik bana dr. Pirkmajer dal pojasnila k tehniki proračuna. On prevzema vso odgovornost za pravilnost proračuna glede tehnične strani. Problem cest je vprašanje, s katerim se bavi vse svet, da bi našel odločitev, ki bi najbolje odgovarjala potrebam narodnega gospodarstva. Banska uprava je proučevala ureditev tega vprašanja tudi v drugih državah in je prišla pri tem do neke zlate sredine. Priloženi proračun je rezultat tega proučevanja. Tako vzdržuje Anglija ceste samo s prispevki avtomobilskih doklad, Madjarska in Češkoslovaška sta prišli do zaključka, prijeto to stvar tudi s psihološkega stališča ter nalagata bremena za vzdrževanje cest predvsem onim, ki jih uporabljajo, pobrani denar pa se uporablja izključno le v te namene.

Tudi dohodki našega cestnega fonda se bodo uporabljali edinele v cestne namene, za kar je dana garancija že v tehničnem načinu sestave proračuna. Cestni fond bazira na osnutku zakonskega načrta o potnem fondu, ki bi veljal za vso državo in po katerem bi naša banovina prevzela tudi v upravo vse državne ceste s predpostavko, da dobi primeren ekvivalent v dohodkih, ki so: avtomobilski davek, davek na nakladanje in razkladanje za prevoz na železničnih postajah, trošarina na bencin, prispevek avtomobilskih podjetij za prekomerno uporabljanje cest, ki je že urejen s posebnim zakonom. Davščina na vprežno živino je bila vstavljena v proračun zato iz principa, ker naj prispevajo k vzdrževanju cest vsi oni, ki se jih poslužujejo.

Litrop Stefan je prosil podpore za cesto Radmoniče—Turnišče.

Pirc Ciril je naglašal, da je sreski cestni odbor v Kranju z izdatki za ceste občutno preobremenjen. Zato predlaga naj se tržiška in koraška cesta zopet podhravita, ako pa to ni mogoče, naj se za vzdrževanje teh cest dajo izdatnejše podpore ali pa naj jih tehnični oddelk banske uprave vzame v svojo upravo.

Detela Oton se je pridružil predgovorniku ter prosil bansko upravo za posredovanje, da se zbiranje podatkov za odmero prispevkov za prekomerno uporabo cest poenostavi, odnosno da jih smejo železniške postaje dajati na razpolago brez predhodnega odobrenja.

Lončar Ivan je prosil bansko upravo naj predlaga, da se zakon o nedržavnih cestah toliko izpremeni, da delovna enota ne bi znašala 3 dni, temveč samo en dan, ker so s tem zakonom prizadeti najnižji, predvsem delavski sloji. Govornik je iznesel razne prošnje lokalnega značaja, predvsem pospešitev gradnje mostu na kolodvoru v Trzinu in vodovoda za Križe.

Serbinek Ivan je predlagal naj se da sreskim cestnim odborom ista kompetenca, kot so jo imele preje okrajni zastopi. Prosi, naj se važne občinske ceste, posebno one, ki posredujejo promet preko meje v Avstrijo, uvrstijo med banovinske.

Babnik Valentin je prosil bansko upravo, naj se prazna mesta cestarjev čimprej tudi zasedejo.

Košir Anton je predlagal, naj se čimprej izvede regulacija Dravinje. Kljub velikim bremenom pozdravlja proračun tehničnega oddelka.

Nato je bila seja zaključena.

Četrta seja

Ljubljana, dne 26. januarja 1931. AA. Na četrti seji banskega sveta se je nadaljevala razprava o proračunu tehničnega oddelka in proračuna cestnega fonda.

Versič Ivan je prosil pojasnila, kako je razdeljena skupna postavka za regulacijo splavnih in plovnih rek. Prosil je tudi, naj ministrstvo prispeva za regulacijo Drave.

Dr. Sajovic Ivan je povdarjal, da so nekatere ceste predvsem pa dolenski zelo slabe. Naglašava važnost ceste Ljubljana—Turjak—Vel. Lašče—Kočevje—Delnice, ki veže banovino z morjem. Z ozirom na to važnost bi bilo potrebno, da se ta cesta podhravi. Predlagal je razna nujna popravila na nekaterih cestah v kočevskem srezu. Tendence gospodarstva je, je dejal govornik, da se koncentrirajo na specializirano. Zato hvali bansko upravo, ki je posvetila baš temu vprašanju tako veliko pozornost. Priporoča dalje, da posveti banska uprava več pažnje nadzoruovanju sreskih cestnih odborov in njihovih organov. Da se omogoči točno poslovanje teh odborov je potrebno, da se jim stavijo denarna sredstva vedno pravočasno na razpolago. Finančni uspeh vidi v tem, da se je razbremenil obči proračun in da se je našel poseben vir za vzdrževanje cest. Govorec o posameznih postavkah dohodkov cestnega fonda povdarja, da so motorna vozila preveč obremenjena in navaja, da je vstavljenih kar 6 postavk na ta vozila.

Steblovnik Martin je prosil naj se dela na ovinku ob vasi Rečica ob Paki nadaljujejo, naka mu je g. načelnik tehničnega oddelka ing. Krajc odgovoril, da so ta dela v programu in da se bodo izvršila.

Nadaljevanje jutri

Otroci prosjačijo

Pravzaprav se utedeje te-le besede zdeti komu malo sentimentalne — kakor po navadi vela za sentimentalno vsaka tožba o tem, kar nujno propada in odumira in česar ni mogoče s nobeno silo več priklicati nazaj. Rad bi namreč povedal nekaj malo besed o tem, kako se dandanašnji človek zna teždalej manj sramovati in kako brezčutni postajamo polagoma do vsega, kar nas je včasih žgalo v dne vesti in zavolje česar si včasih nismo upali drug drugemu pogledati v oči. Saj ne rečem, da ne razumem, saj vem, da je vse to skupaj najbrž samo neizbežen tok stvari, ki ga ni mogoče zastaviti. V svetovni vojni in še potem je človek doživljal toliko sramote in ponižanja, da mu je bilo nasadnje že preveč vsega in mu ni kazalo nič drugega, kakor da je ves smisel na sramovanju odvrnil od sebe, si prikladal egoizem, brezsrčno pogledal resnici v čelo in šivel sredi reči, kakršne so pač bile. Vse to dobro razumem in si mislim, tako pač mora biti.

Hudo je pa vendarle, da je plaz te brezsrčnosti, ki je gotovo eno najusodnejših znamenj našega časa, najtežje zadel prav najmanjše izmed nas: otroke. Do konca mi bo najbrž živelo v spominu, kako smo sa časa vojne otroci in Trbovelj — po deset, po dvajset let nam je bilo — morali sa živeti v vagabundirani po kmetih, kako so nas s kmečkih dvorišč, sa katerimi smo sestradani in prezeblili služili kruha, mleka, pšenice in krompirja, odganjali psi in kdaj pa kdaj tudi vsega prevzeti pastirji s kamnom in psenko, kako smo morali golati vase sline in solze in tisoč trdih besed in kako si praznih rok nismo upali domov in smo hodili vse dalje in dalje v neznan smer. Ne, človeku se v resnici ne sme prizadejati preveč sramote in ponižanja, nasadnje se lahko zlomi v sebi in potem je zmožen vsega, kar mu pride pod roko. In koga ne boš lažje zlomil kakor otroka? Komu ne boš lažje izbil iz srca čut sramu?

Kaj bi si zatiskali oči — težke čase živimo in mnogo vsega je še, kakor bi ne smelo biti, mnogo bede in takih stvari. Po cestah se primerja, da otroke počeka pasanta za rokav in prosil dinarja za kruha; najprej prosil tak otrok iz gladi, potem še dolgo prosil iz gladi, nasadnje pa mu polagoma zamre vsak čut sramu in ostane pri lahkem opravi, pa naj se mu življenje že suče kakorkoli. Jaz ne vem, kakšen človek lahko zraste iz takih otrok — toda jaz mislim, da tak človek ne more biti zmožen življenjske borbe, kakor je treba.

Pa se je zadnjič pripetilo, da so šolarčki hodili po hišah v Ljubljani prosit milodarov za nekakšen oder, ki da ga bodo gradili v šoli. Človek se je moral pri tisti priliki domisliti najprej davkov, ki jih plačuje tudi za šolo in za vse, potem pa je moral vprašati, kako je neki mogel učitelj priti na to misel, da pošilja otroke takole po hišah — šolarčki so namreč pravili, da jih je poslal učitelj sam.

Mi smo že takšnega mnenja, da bi naj šola rajši skrbela za to, da otrokom ostane še malo časa zmožnost sramu, kakor pa da jih sama vodi na takšna pota. Fri.

— Blagoslovitev šole Nj. Vel. kralja Aleksandra. V Beogradu so v nedeljo svečano blagoslovili novo osnovno šolo z nazivom »Osnovna šola Nj. Vel. kralja Aleksandra I.« Kralja je zastopal polkovnik g. Dušan Krstić. Navzoči so bili tudi drugi odlični zastopniki beograjske javnosti z županom. Šola je ena najmodernejših šol v Beogradu in je stala skoro 5 milijonov Din.

— Absolventi šole za konjeniške oficirje. Šola za konjeniške oficirje v letu 1929/30. so dovršili in položili izpit za čin rezervnega konjeniškega podporučnika med drugimi tudi gg. Imenšek F. Bogomir, Bezjak I. Bogomil, Matušek K. Viktor, Filipović T. Milutin, Beraček D. Vincenc, Huber V. Andrija, Lajht J. Zoran, Lajht J. Rudolf, Muhar I. Branko, Spingler M. Mirko, Slane F. Radovan, Lavrenčič A. Anton, Švajger I. Viljem, Kiselj A. Jurjevič, Žumer A. Ivan.

— Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12. 166

— Granit pri Velesu. V bližini Velesa so odkrili velika ležišča granita. Ugotovili so s preiskavo na beograjski univerzi, da je granit take kakovosti da ga bo mogoče uporabljati v vsej domači industriji.

— Jubilejna razstava v Osijeku. Od 2. do 14. maja bo v Osijeku velika jubilejna razstava, na kateri bo razen trgovske razstave tudi kmetijska razstava in razstava kmetijskih strojev in orodja. Vrh tega bodo razstavljeni obrtniški izdelki. Tudi razstava perutnine bo takrat. V okviru te razstave bo tudi razstava centralnega prebirišča o napredku kraljevine Jugoslavije od njene ustanovitve do danes.

— Pregledovanje proračunov banovin. V ministruvstvu financ pregledujejo proračune banovin. Komisijo, ki pregleduje te proračune, vodi prvi pomočnik finančnega ministra Dušan Letica. Do zdaj so pregledali 7 banovinskih proračunov, in sicer drinske, primorske, vardarske, moravske, zetske, vrbasko in donavske banovine.

— Otvoritev plavalnega bazena v Beogradu. V Beogradu v Dukanovi ulici bodo te dni svečano otvorili velik plavalni bazen, ki bo drugi te vrste v državi. Doslej ga je imela samo Ljubljana. V bazenu bodo plavalci plavali in se trenirali pozimi in poleti.

Jz Dravske banovine

d Vsi, ki se naroče na »Jugoslovan« s 1. februarjem, dobe brezplačno vse številke lista od 25. t. m. dalje, ko je prišel izhajati Remarqueov roman »Pot nazaj«.

d G. ban Dravske banovine dr. Marušič Drago in pomočnik bana dr. Pirkmajer Otmar v torek 27. t. m. in v petek 30. t. m. saradi sadenja banskega sveta ne bosta sprejemala zasebnih strank in deputacij.

d Poslanik dr. Kramer odpotoval. Včeraj je s opoldanskim brzovlakom odpotoval na svoje mesto v Prago poslanik in upolnomočni minister dr. Kramer. Pred odhodom vlaka so se zbrali na kolodvoru, da se osebno poslovijo od njega ban dr. Marušič, podban dr. Pirkmajer, divizijski general Iljič župan dr. Puc, češkoslovaški konzul inž. Ševčík, policijski upravnik dr. Guštin, predsednik višjega deželnega sodišča dr. Rogina, dr. Gregorin, odvetnik dr. Novak, generalni tajnik zbornice TOI dr. Pless, predsednik konzorcija »Jutro« Ribnikar, dr. Brezigar, polkovnik v p. Zerjav, prof. Breznik, tajnik aerokluba dr. Rape, občinski svetniki Likozar, Tavčar, dr. Fetič, dr. Bohinjec, načelnik Ivo Sancin in drugi številni osebni prijatelji g. poslanika ter zastopniki raznih organizacij. Posebno številno so bili zastopani novinarji, njim na čelu predsednik ljubljanske sekcije JNU g. Stanko Virant. G. poslanik dr. Kramer se je skoro od vseh osebno poslovil in se na kratko z njimi razgovarjal. Vse slovo je bilo nad vse prisrčno.

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.

6602
d Vreme. Včeraj ob 7. uri zjutraj je kazal barometer v Ljubljani 760,2, v Mariboru 760, termometer v Ljubljani 2,8, v Mariboru 1. V Ljubljani je pihal N E, v Mariboru je bilo mirno. Oblačnost je bila povsod velika. Deževalo je v Ljubljani (1 mm), v Mostaru (12 mm), v Zagrebu (4 mm) v Beogradu (2 mm), v Skoplju (5 mm), v Kumboru (10 mm), v Splitu (8 mm) in na Visu (13 mm). Snežilo je samo v Sarajevu (12 mm). Najvišja temperatura v Ljubljani je bila 4/8, najnižja 1/6, v Mariboru 0, v Mostaru 6, v Zagrebu 2, v Beogradu 0, v Sarajevu —1, v Skoplju 1.

Ljubljana

Torek, 27. januarja 1931. Zanez Zlatoust. Pravoslavni: 14. januarja Sv. Sava.

Nočno službo imata danes lekarni Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvet-ski cesti.

*
■ Odprija noč in dan so groba vrata. Umrl je g. Lovro Berdaja, knjigoveški pomočnik, Ga-

Jz drugih banovin

Nevarna tolpa ponarejevalcev

Pred tremi leti je vzbudila veliko senzacijo ponarejevalska aferi nekega dr. Ljudevita Reiserja iz Velikega Bečkereka. Ponarejal je namreč naše 100-dinarske bankovce in bil obsojen na tri leta težke ječe, katere je pa odsedel samo polovico, kajti bil je pomiloščen pogojno. Toda njegova ponarejevalska žilica mu ni dala miru in začel je zopet p. narejati denar, in sicer romunske bankovce po 1000 lejev. Pred dnevi je dr. Reiser skušal izmenjati v neki gostilni v Velikem Bečkereku bankovce za 1000 lejev. Zahteval je zanj 200 Din, kar se je gostilničarju zdelo smuljivo, ker je 1000 lejev vrednih več in ker je poznal Reiserja kot ponarejevalca denarja. Ovadil ga je policiji, ki je preiskala njegovo stanovanje. Po daljšem zaslišanju je Reiser priznal, da je član ponarejevalske tolpe, ki je imela svojo delavnico v bližnji vasi. Tam je policija aretirala še nekega Jožefa Agoštona in njegovega sina ter nekega Antala Koso in Jožeta Bukusa, katere je Reiser izdal kot sokrivce. Preiskali so tudi stanovanja vseh aretirancev in našli vse potrebne aparate in naprave za ponarejanje bankovcev. Klise za ponarejanje tisočakov je bil skrit v neki ikoni. Glavni pomagač dr. Reiserja je bil aretirani Agošton, ki je po poklicu gostilničar in precej bogat.

45. nesreča na istem mestu

Iz Čapljinke poročajo o strašni nesreči, ki se je pripetila na Trebižatu, o kateri smo na kratko že poročali.

V vsej okolici se je izvedelo takoj, da so prišli ob življenje 4 kmetice, 5 pa se jih je komaj rešilo. 9 deklet je prišlo zgodaj zjutraj v vas Jasenice, kjer imajo svojo živino, nekatere so prišle pa po drva. Na Trebižatskem polju so se morale s čolnom prevoziti čez reko. Vseh 9 je sedlo v čoln, Kata Pehar, ki je sedala ob krmlu, je pa čoln odrinila od obrežja. Čoln je začel takoj toniti zaradi preobremenjenosti in se je prevrnil, da je bilo vseh 9 deklet bliskoma v valovih. Ker je reka zaradi zadnjih nalivov zelo narasla in je na tem mestu tudi zelo globoka, so dekleta izginila pod vodo v vrtincu. Prva je splavala na obrežje Kata, ki je imela še največ prisotnosti duha in kateri se je posrečilo rešiti iz valov 4 svoje tovarišice. 4 so pa ostale pod vodo. Bolesno in obupno kričanje potaplajočih se deklet se je čulo do vasi Trebižata. Nekateri seljaki so hiteli na pomoč, toda prišli so prekasno, 4 deklet niso mogli več rešiti. Rešene so napol nezvestne odnesli v hiše, kjer so prišli zopet k sebi.

Nesreča se je pripetila zato, ker so dekleta stopile v čoln, ne da bi izprale vodo, ki je bila v njem. Tudi ni leta, da se ne bi pripetila na tem mestu večja ali manjša nesreča in je bila

čevica 50. — Nenadoma je umrla gđ. Lucija Tree na Sv. Petra c. 21-23. — Včeraj je umrl g. Anton Ravnikar, poštni upokojenec. Pokopali ga bodo danes ob pol 15. iz hiše žalosti Poljanski nasip 16. k Sv. Križu. Naj počiva v miru, žalujobim naše sožalje!

■ Sv. Savska proslava v Ljubljani. Vse pripravbe za tradicionalno nacionalno proslavo sv. Save gredo h koncu. Po teh sodeč bo letošnja prireditev ena najlepših izmed dosedanjih proslav. Odbor sedaj pričakuje odziva ljubljanske nacionalne javnosti in je prepričan, da bo tudi letos napolnila prostore Tabora. Po Srbiji se na tak večer zbere vse, kar je nacionalno, v prvih vrstah pa stoje profesorji, učitelji, akademiki, sploh vse, kar ima posla s prosveto, ker je bil sv. Sava največji naš prosvetitelj in je ta dan slava vse prosvete. Priprani smo, da bodo tudi v Ljubljani stali v prvih vrstah vsi oni, katerim je praznik namenjen. Naj bi Ljubljana pokazala na dan sv. Save, da je res nacionalna in da ve ceniti velike usluge sv. Save za naš narod. Pozivamo vso nacionalno javnost, da se zbere 27. t. m. ob 20. uri na Taboru.

■ Pogreb kapetana Širela. V nedeljo dopoldne se je vršil po glavnih ljubljanskih cestah na Dolenjsko cesto veličasten vojaški mrtvaški sprevod. Na zadnji poti so spremljali pokojnika številni častniki s komandantom dravske divizije generalom Mličem na čelu in izredno velika množica občinstva. Krsto s truplom pokojnika so peljali na topovski lafeti. Pred krsto je igrala žalostinke vojaška godba. Pred Česnovarjem je častna vojaška četa oddala mrtvemu boricu častno salvo. Glinjivo lep poslovljni govor je imel pokojnikov najboljši drug v vojni, polkovnik Nedič. Krsto so dvignili nato na avto mestnega pogrebnege zavoda, ki je oddrdal z njo v pokojnikov rojstni kraj Mokronog. Tam se je vršil istotako lep pogreb do rodbinskega groba.

■ Pogreb hribolanca Lovra Verbajsa. Kakor da bi mu bile planine na njegovi zadnji poti naklonjene, so se včeraj popoldne pokazale v najlepšem sijaju in krasoti, ko je Lovro Berdaja, star hribolec, nastopil svojo zadnjo pot iz Galjevice ali Žuljave vasi k Sv. Križu. Na zadnji poti so ga spremlili barjanski Sokoli z g. Zebalom Franom na čelu, občinski svetovalec Anton Likozar, zastopniki organizacije stavcev iz vseh ljubljanskih tiskaren, knjigoveška zadruga in mnogi njegovi prijatelji. Bil je skromen pogreb, a toliko bolj ganljiv, ker je vsakdo vedel, da spremlja k počitku svojega ljubljenege znanca in ljubitelja narave. Pesnik Radivoj Petruška-Peterlin mu je v grob položil še prejšnji dan nabrane telohe, ki jih je on tako ljubil. Naj v miru počiva!

to že 45. na tem mestu. Našli so 3 trupla ponarejenih deklet, ženo Mate Pavloviča pa doslej še niso našli.

b Samomor starke. V Novem Sadu se je na stanovanju obesila 60 let stara gospodinja Jelisaveta Vernheld, in to zaradi neozdravljive bolezni.

b Mis Jugoslavija 1931 je gđ. Urbanova iz Osijeka. V soboto je žirija izbrala najlepšo Jugoslovanke. Izmed 11 kandidatkin jih je prišlo v poštev v prvo ocenjevanje samo 6. Ocenjevali so jih s točkami od 0 do 5. 6 kandidatkinj so ocenjevalci takoj odklonili. V ožjo oceno so bile pripuščene samo gđ. Katica Urban iz Osijeka, Vukica Ivanović iz Beograda, Margerita Broz iz Zagreba, Danica Kaclović iz Požarevca, Ivona Maloseja iz Zagreba in Lala Ranković iz Beograda. Pri drugem ocenjevanju so prišle vpoštev za mis Jugoslavijo samo 4, in sicer Katica Urban, Vukica Ivanović, Danica Kaclović in Margerita Bros. Od teh je dobila najboljšo oceno Katica Urban, za njo pa Vukica Ivanović in Danica Kaclović. Tako je žirija proglasila Katico Urbanovo iz Osijeka za mis Jugoslavijo 1931, za prvo častno damo Danico Kaclović iz Požarevca, za drugo častno damo pa Vukico Ivanović iz Beograda.

b Odpustiljv soprog. V Čakovcu je pred mesecem dni pobegnil neki šofer z ženo nekega tamošnjega gostilničarja. Pred dnevi se je šofer z ženo vrnil v Čakovec in možu nezvesto soprogo zopet vrnil. Zanimivo je, da je gostilničar svoji ženi odpustil njeno pustolovščino in je šoferja še pogostil za zahvalo, ker mu je ženo vrnil.

b Živa baklja. Kmetica Bušić iz neke vasi pri Križevcih je prišla pred dnevi na prav tragičen način ob življenje. Zvečer je prala ob ognjišču, kar se ji je vnela obleka in ko so prihiteli na njene klice sosedji na pomoč, je bila že vsa v plamenih, kakor živa baklja. Po strašnem trpljenju je nekaj minut nato umrla.

b Nenavaden sločin v pijanosti. Delavec Morokvašič iz Ciba pri Novem Sadu je bil na neki gostiji pri svojem prijatelju in se prav pošteno napil. Zjutraj se je vrnil domov popolnoma pijan. Namesto v svojo hišo je pa zašel v stanovanje svojega prijatelja Miše Dovičina. Ta je tovariša takoj spoznal in ga nahučal, češ kaj išče v njegovi hiši. Delavec se je pa alekel in legel v posteljo poleg Mišine žene. Miša je pijanca s težavo oblekel in ga hotel zagnati iz hiše, tedaj je pa Ilija zagrabil nož in s njim težko ranil Mišo, ki je kmalu nato v bolnici umrl.

■ Za 60letnico pisatelja Fran S. Finžgarja pripravljva ljubljanska drama narodno igro »Divji lovec«. Proslava bo 9. februarja v dram-skem gledališču. Letošnja predstava Divjega loveca, katero pripravlja višji režiser prof. O. Šest, bo deloma popolnoma na novo zasadena, novo inscenacijo je pripravil prof. Ivan Vavpotič. Podrobnosti sledi.

■ Društvo državnih policijskih nameštencev in upokojencev v Ljubljani ima dne 11. in 12. februarja 1931. XII. redni letni občni zbor v prostorih polic. eks. na gl. kolodvoru. Začetek ob 18.30.

■ Program II. simfoničnega koncerta, ki bo v petek 6. februarja v veliki Unionski dvorani. Prvo koncertno točko tvori Mozartova simfonija v es-duru št. 39. Njej sledi Lisztova simfonična pesnitev »Tasso«. V II. delu pa sta zastopana francoska avtorja in sicer Debussy s Preludijem, Ravel pa s La Valse. Podrobnosti o skladbah, ki so na koncertu, spregovorimo v naslednjih dneh. Koncert dirigira L. M. Škerjanec, orkester 80 oseb pa je sestavljen iz članov opernega orkestra in Orkestralnega društva Glasbene Matice ljubljanske. Predprodaja vstupnic v Matični knjigarni.

■ Ples »Jadranske Stražec«. V soboto zvečer se je vršila letošnja proslava »Jadranske Stražec«, ki je po svoji pestrosti, obisku in sijajnemu aranžmanu prekosila vse dosedanje prireditve agilnega ljubljanskega oblastnega odbora »Jadranske Stražec«. Kmalu po pol 21. uri se je pričela polniti dvorana z najodličnejšo ljubljansko publiko. Prireditve so med drugim posetili ban Dravske banovine dr. Drago Marušič, podban dr. Pirkmajer, rektor ljubljanske univerze prof. Šerko, župan dr. Dinko Puc s soprogo, načelnik dr. Maru, direktor Reiser, ravnatelj g. M. Dular, španski konzul g. Saša Knez, kapetan vojnega broda g. Jelčonič in drugi odlični gostje. Damski svet je zastopala agilna narodna dama ga. Maša Gromova. Ples je s polonezo otvoril ban dr. Marušič, nakar so nastopile narodne noše. Najprej češka skupina, ki je žela obilo ploskanja, nato skupina Srbijank, potem Rusi, ki so s svojimi prekrasnimi plesnimi umotvorji zadivili publiko. Poljake je zastopal naš operni baletni mojster Golovin s gđ. Skalofo. Temu so sledile naše domače narodne noše »kmečka občeta«. O polnočni pavzi se je vršila volitev najlepše narodne noše, katero si je pridobila zelo simpatična gđ. Zerjavova. Animirano razpoloženje v vseh prostorih je trajalo do četrte ure zjutraj.

■ Velezanimivo predavanje s čajanko. Konzul Češkoslovaške republike g. inž. Ševčík bo predaval na podlagi lastnih doživljajev o operaciji češkoslovaških legionarjev v sredo 28. t. m. v predavalni dvorani Delavske zbornice. Po predavanju priredi poseben odsek JČL pod predsedništvom g. dr. E. Stareta čajanko za posetnike vseh letošnjih jezikovnih tečajev. Pri čajanki sodelujejo soproge gosp. konzula in podkonzula odbornice in soproge Liginih odborikov. Na predavanje in čajanko so vabljeni gojenici čeških tečajev, člani JČL in Češkoslovenska Obec, kakor tudi vsi prijatelji jugoslovensko-češkoslovaške vzajemnosti.

■ Film o gradnji cest in avtomobilov. Amerikanska avtomobilska trgovska zbornica prikazuje s pomočjo svojih predstavnikov za propagando poučen film o gradnji modernih cest ter o gradnji avtomobilov. V Ljubljani bo imel tako predstavo delegat Ameriške zbornice mr. Lawrence, in sicer jutri 27. t. m. ob 20. v mali kazinski dvorani. Vabljeni so zlasti avtomobilisti, člani Avtokluba, inženjerska udruženja, gradbene tvrdke, predstavniki gradbenih oblasti itd.

■ Avto »Fiat« zgorel na cesti. V nedeljo popoldne se je vnel na cesti Črnuče - Sp. Gameljne motor osebnege avto 2/533 znamke »Fiat«. Potniki, štirje mladi gospodje, so še pravočasno skočili iz njega. Požar avta je trajal tri četrt ure in je avto popolnoma zgorel. Na rešitev voza sploh ni bilo misliti. Škoda znaša več deset tisoč dinarjev.

■ V smrti je hotela. Na Zaloški cesti se je obesila 16letna Draga G. Zjutraj se je sprla z domačimi in nato brez sledu izginila. Brat jo je iskal in jo še pravočasno našel na podstrešju. Naglo je prerezal vrv in jo rešil gotove smrti.

■ Kožni sejem se je vršil včeraj v prostorih velesejma. Družbe se je udeležilo poleg domačih kupcev okoli 50 kupcev iz Avstrije, Nemčije, Češkoslovaške in Italije. Včeraj so se vednoma prodajale lisice. Stale so poljske lisice približno 250 Din, gorske pa 300 Din.

■ Tragedija v restavraciji na gorenjskem kolodvoru. V restavraciji na Gorenjskem kolodvoru so v noči od sobote na nedeljo prenočili 45letna Bosanka Alka Ramičeva iz Prijedora, njen 22letni sin Meho in 22letni krošnjar Kasalović. Ker jih v nedeljo zjutraj ni bilo na spregled, je odšel znanec obeh Ramičev in prijatelj Kasalovića trkat na vrata sobice, kjer so prenočevali. Na trkanje se mu ni nihče odzval, zato je pogledal skozi ključavnico v sobico. Ves presenečen je opazil, da leži Kasalović z glavo navzdol s postelje, istočasno pa je začutil dušek plin. Stekel je v restavracijo in pozval domače, ki so nato s silo odprli vrata. Nudil se jim je žalosten prizor. Ramičeva in njen sin Meho sta bila že mrtva, dočim je Kasalović še živel. Vsi trije so se zastrupili s plinom, ki ga je razvijal gašperček, kurjen z ogljem. Kasalovića so nenadoma prepeljali z rešilnim vozom v bolnico, Ramičeva in njenega sina pa po ogledu policijske komisije v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Kasalović se v nedeljo in včeraj še ni zavedel in je njegovo stanje zelo kritično

Zborovanje naših elektrotehnikov

Ljubljana, 26. januarja.

Danes ob 4. popoldne se je vršil v magistratni posvetovalnici občni zbor Ekskurzijskega fonda akademskega kluba elektrotehnikov. Občni zbor je otvoril podpredsednik nadzorstvenega sveta, generalni tajnik Zveze industrijev inž. Suklje. Po čitanju zapisnika lanskega občnega zbora so sledila poročila članov upravnega odbora: načelnika Gregoriča, tajnika Pipana, blagajnika Armiča in člana pripravljalnega odbora za ekskurzijo Pečenka.

V nadzorstveni svet sta bila nanovo izvoljena ban dr. Marušič in škof dr. Rožman. Člani nadzorstvenega sveta so še: državni svetnik dr. Baltič, vseučiliška profesorja inž. Gostiša in inž. Horvat, industrijalec inž. Hribar, direktor Krejčič, vseučiliški profesor inž. Osana, generalni direktor Praprotnik, župan dr. Puc, podban dr. Pirkmajer, minister za žume in rude inž. Sernek, generalni tajnik Zveze industrijev inž. Suklje, vseučiliški profesor dr. inž. Milan Vidmar, in generalni tajnik Zbornice za TOI dr. Windischer.

V upravni odbor so bili izvoljeni: načelnik Edvard Höfler, namestnik Milan Jenčič, tajnik L. N. Frelj, tajnik II. Franca Avčič, blagajnik I. Božidar Klemenc, blagajnik II. Jože Kršper, odborniki Milan Adamič, Franc Gregorič in Emil Vilfan.

Cisto premoženje Ekskurzijskega fonda znaša sedaj 92.442 dinarjev.

Obrtniško zborovanje v Ljubljani

V nedeljo dopoldne se je vršal v dvorani Trgovskega doma občni zbor Zveze obrtnih združenj. Zastopanih je bilo 52 združenj po svojih delegatih. Zborovanja so se udeležili tudi zastopniki zagrebškega saveza obrtnikov.

Zborovanje je otvoril predsednik g. Rebek, ki je pozdravil navzoče odlične gospodarstvenike naše banovine, posebno častnega predsednika g. Eng. Franchettija, nadsvetnika dr. Rupnika, zastopnika Zbornice TOI dr. Pretnarja i. dr. Poslala se je nato udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju, pozdravne brzojavke predsedniku vlade, trgovskemu ministru in ministru brez portfelja g. Šveglju.

Uvodoma je g. predsednik povdaril in obrazil stališče in smernice, ki jih mora obrtnišvo zastopati in braniti pri raznih obstoječih vprašanjih, ki se pojavljajo.

Vedno bolj se čujejo glasovi po ustanavljanju pridobitnih združenj. Izpolniti je treba delavnice in skrbeti za dober naraščaj. Vprašanje obrtnega zakona je še vedno na dnevnem redu. Z obžalovanjem je moral ugotoviti, da slovensko obrtnišvo glede tega zakona ni našlo pravega razumevanja na strani bratskih, hrvatskih in srbijanskih tovarišev. Novi zakon mora biti moderen. V teku razprav smo ugotovili, da so merodajni čimtelji iz naših bratskih organizacij popustili na skupnih naših zahtevah, kakor so bile postavljene na predlanski konferenci v Brodu na Savi. Mi trdimo, da ne vidimo nikakega stanovskega napredka v ločenih zbornicah, marveč le v obveznih zvezah. Zbornice naj bodo skupne in naj predstavljajo vse gospodarstvo posameznih pokrajin. Prav tako pogrešamo odločni nastop bratskih organizacij v vprašanju obveznega bolniškega, starostnega in nezgodnega zavarovanja obrtnikov na avtonomni bazi.

V imenu Zbornice za TOI je nato pozdravil zborovalec njen tajnik dr. Josip Pretnar, ki se je pohvalno izrazil o uspešnem delu Zveze. Poročal je tudi o prizadevanju zbornice glede novega obrtnega zakona.

Po obširnem in zanimivem poročilu zveznega tajnika g. Kramaršiča je podal blagajniško poročilo g. Karl Vidmar, ki je poudaril, da so danes finance povsem sanirane. Finančna situacija je ugodna. Redni dohodki zveze so lani znašali 90.340 Din, od tega dohodki od zvezne doklade 65.200 Din; skupni dohodki pa 173.850 Din. Prebitek se je ob koncu I. 1930, povečal na 24.660 Din. Proračun za prihodnje leto pa znaša 88.920 Din. Predlagal je, da se za kritje izdatkov pobira enaka zvezna doklada kakor lani, to je 15 Din od vsakega člana zadrage.

Nato je bilo po krajši debati izvoljenih 16 odbornikov in sicer po listi, kakor jo je sestavil poseben na občnem zboru izvoljen kandidacijski odbor. V odbor so bili soglasno izvoljeni gg. Bizjak (Krško), Dolinšek (Hrastnik), Lenarčič (Ribnica), Malovič (Novo mesto), Petkovšek (Logatec), Jan (Bled), Rebolj (Kranj); iz Ljubljane pa gg. Bricelj, Krapež Milko, Mihelič, Otorepec, Perdan, Pristov, Rebek in Vidmar. Za namestnike so bili izvoljeni gg.: Breškvar, Iglar, inž. Willmann, Radovan, Dorčec, Lojk, Šifrer in Udovc.

Predsednik g. Rebek je nato podal vstopen in zanimiv referat o novem načrtu zakona o socialnem zavarovanju, g. Milko Krapež pa o važenjski vzgoji.

Sl. II je še referat g. predsednika Rebeka o gospodarskem podvigu obrtnišva, na kar se je razvila daljša debata o nevarnosti, ki preti čevljarski obrti zaradi nameravane ustanovitve Bafove tvornice v Jugoslaviji in zaradi nelojalne konkurence Bafovih popravilnic za čevlje. Debata je bila mestoma prav burna in je pokazala, kako težko se morajo boriti naši čevljarski obrtniki proti Bafovi konkurenci in kako obupen in katastrofalen bi postal njihov položaj, če bi Bafa dejansko zgradil tvornico v naši državi. V tem vprašanju je postal zborovalec dr. Pretnar znan pojasnila, na kar je bila soglasno sprejeta obširna resolucija. Občni zbor se je zaključil ob pol 14. uri.

Hočemo vzbuditi v narodu močno državljansko zavest

Tretji uspeli zbor »Kmetijske prosvete« - Pomemben programatični govor g. Pucelja - Za novo državo se moramo boriti

Kamnik, 26. januarja.

V vrsti svojih zborov je priredila »Kmetijska prosveta« svoj tretji letošnji zbor danes dopoldne v dvorani Narodne čitalnice v Kamniku. Prvi dve zborovanji sta se vršili kakor znano v Novem mestu in Ribnici. Kljub temu, da je bil zbor napovedan dosti pozno in smo celo v Kamniku pogrešali običajnih lepakov, se je zbralo veliko število Kamniške inteligence, večinoma pa so tvorili kmečki fantje in moške iz bližnje in daljne okolice Kamnika.

Kot zastopnik državnih oblasti je bil navzoč g. sreski načelnik vladni svetnik dr. Ogrin.

Po otvoritvi zborovanja je bil izvoljen za predsednika veterinarski svetnik g. J. Rauter, ki je prisrčno pozdravil vse navzoče, imenoma g. vlad. svetnika dr. Ogrina in vse predavatelje, zlasti starega borca za kmečko prosveto, bivšega ministra g. Ivana Pucelja.

Predsednik je podal besedo najprej gospodu Pucelju, ki je v stvarnem in dovršenem govoru temperamnetno razvil smernice prosvetnega dela in vzgoje našega kmeta in delavca v nacionalnem oziru. G. Pucelj je v svojem govoru v glavnem povedal sledeče:

Predno govorimo o predmetu zaradi katerega smo prišli, moram napraviti opazko k dogodkom, ki so vršili po naših zborovanjih v Novem mestu in Ribnici. Nekateri gospodje starih strank so se uplašili našega pohoda s kmečko prosveto med narod in še vedno ne morejo razumeti, da živimo v novi dobi. Ker je bil članek v torkovem »Slovenecu« v poročilu o zborovanju »Kmečke zveze« v Ribnici gotovo odgovor na naša izvajanja o vzgoji državljanke zavesti v Ribnici in Novem mestu, moram ugotoviti, da nas gospodje niso ali pa nočejo pravilno razumeti. S »kmečko prosveto« gremo med narod, ker je potrebna. Vabimo v »Kmečko prosveto« ves narod, vse in vsakogar, kdor ima dobro voljo za sodelovanje. Kar hočemo? Hočemo v prvi vrsti vzbuditi v najširših plasteh naroda močno državljansko zavest, da dvignemo državo in pripravimo našim potomcem lepšo bodočnost.

Nato je govoril g. predavatelj o prosveti in vzgoji mladine v rodnihi, šoli in cerkvi. Velik del narodne kulture sloni na vzgoji v domačem krogu. Tu dobi človek prvo omiko, poštenje, bistvo moralnih in etičnih zakonov. Zato je rodbina nekaj dobrega, koristnega, kar mora človek podpirati, jačati, dvigati. Narod, šola daje človeku nadaljno širšo izobrazbo. Prej ko smo bili v tuji državi, brez svoje državnosti, je naš narod moral sam doprinesati velike žrtve za svojo narodno prosveto. Danes nimamo več takih izdatkov, država sama vzdržuje narodne šole. Toda država ne zmore vsega! Po šoli mora nadaljevanje vzgoje prevzeti zopet narod. Vsak državljan mora biti prežet z zavestjo, da je član narodne države. Saj imamo tudi druge oblike države, ki pa ne samo da ne daje vzgoje v materinem jeziku ampak jo celo zabranjuje, ubija in ne omogoča niti privatne inicijative. Samo v lastni državi ima narod svoj popolni neovirani narodnostni, ekonomski in kulturni obstanek in napredek. Tudi naš narod se je tega zavedel, ker narod, ki nima svoje državljanske zavesti, je obsojen na pogin.

Dogodki pred 6. januarjem so dokaz, da nam je manjkala ona temeljna državljanska zavest, da je treba podrediti državnim interesom vse zasebne. Le priznajmo, da smo bili vsi enaki. Zato je sedaj naša naloga, da gremo med narod in povdarjamo vrednote naše državne zavesti.

Spadamo pa tudi v versko edinico, saj brezvercev imamo v Jugoslaviji jako malo, vsak je član katke verske zajednice. Za nas je vpliv katoliške etike pravi blagodat in kdor bi to skušal omalovaževati ali ubijati, bi bil škodljiv. Toda poleg verske vzgoje pa ne smemo nikakor omalovaževati naše narodne državljanske vzgoje.

Nekateri gospodje vidijo v »Kmečki prosveti« nekakšno konkurenčno podjetje Kmetijski zvezi. Ko je Kmečka zveza sklicala svoj ustanovni občni zbor v Unionu, je bil vstop dovoljen samo proti legitimacijam, ki so jih dajali vzključno le pristašeni bivše SLS. To je vzrok, zakaj moram proti Kmetijski zvezi svariti. Mi omogočamo pristop h »Kmečki prosveti« vsakomur, da bo organizacija last vsega naroda, ne pa, da bi vzdrževali fikcije in zbirali v svojem krogu izključno le pristaše katke bivše stranke. Kdor bi se skušal boriti proti »Kmečki prosveti«, bi grešil.

Ljudje, vzgojeni v prejšnji mentaliteti, nikakor ne morejo razumeti, da se dajo vse tri dobrine: rodbina, narod in verska vzgoja združiti v eno celoto. Take zmotne nazore moramo najodločneje pobijati. Vrednote, ki so trdne in same na sebi dobre, se lahko samo spopolnjujejo, ne pa pobijajo.

Naša glavna dolžnost je vzgajati vse ljudi v državljanskih virlih in dolžnostih, narod more doseči svoj ideal samo v lastni državi. Hoteli smo si ustvariti lastno državo, zato smo rušili Avstrijo. Tisto mentaliteto rušenja je bilo težko izpremeniti v pozitivno delo gradnje. Nismo se znali preorientirati in ako bi nadaljevali v pravcu predjanuarskih dni, bi naša država razpadla. In kakna bi v tem primeru bila usoda

posebno nas Slovencev, o tem renda nihče ne dvomi. Zato je zlasti dolžnost Slovencev, da se za novo državo borimo. Zato naša ljubezen do države, naš poziv narodu, naj aktivno sodeluje v življenju, ni noben oportunizem, koristoljublje ali prazna fraza, temveč prepričanje in naša stara narodna zavest, da nam brez lastne države ni več življenja, da jo ohranimo takšno, kakršno smo si priborili.

Pokojni Radič mi je par dni pred smrtjo rekel: »Dobro, da imamo tako dobrega in modrega vladarja!« Lu res! Samo kralj, ki je izšel iz naroda, ki je kri same krvi, more prevzeti na svoje rame tako velikansko odgovornost. Zato pa tudi spoštujemo svojega vladarja iz globokega prepričanja. Naš vladar je zgleden oče in moč, junak in nacionalen človek, da ga ni med nami. V svojem manifestu je povabil vse in vsakogar k iskrenemu sodelovanju za rešitev in uvrstitev države. Zato je naša dolžnost da mu sledimo. Smatramo pa za zločin proti državi žalostno delovanje nekaterih političnih izgublencev — emigrantov, — hvala Bogu, Slovence ni med njimi. Ako pa je zločin izgubljenih plačancev v tujini velik zločin, vele-izdaja — je še večji zločin tistega, ki bi z ubijanjem optimizma in sabotiranjem rušil vero v državo.

»Kmečka prosveta« ima v svojem programu, da ves naš narod, predvsem pa Slovence kot branik države na zapadu, pogloblja v državljansko vzgojo, dela na ublažitve tega, kar nas loči, dviga optimizem in gradi idealizem. Kdor je proti, škoduje sebi, narodu in državi. Zato pozivam vse k složnemu delu za naše ideale. G. Pucelj je žel za svoje pomembne besede burno odobravanje.

Da bo vsak mož na mestu!

Kot drugi govornik je nastopil g. dr. Janže Novak, ki je v svojih izvajanjih razvil program »Kmetijske prosvete« in se dotaknil glavnih gospodarskih, kulturnih in socialnih problemov slovenskega kmeta in delavca. Povdarjal je kot glavni cilj »Kmečke prosvete« vspešno politično vzgojo zlasti naše kmetijske mladine, da bi pozneje vsak, ki bo poklican na delo v občini, banovini, uradu, politično zrel in moč na svojem mestu. Zanimanje so vzbudila zlasti njegova izvajanja o problemih emigracije. V prejšnjih časih so kmetijski sinovi in hčere, ki jih ni mogla preživeti domača gruda odšli v svet po zaslužku, danes pa je izseljevanje zelo omejeno, tako da so navezani samo na domači zaslužek. Predavatelj je našel v neki gorenski vasi, ki ima 65 hiš, 120 fantov in deklet, ki ne morejo v svet po zaslužku. Gledati moramo zato na industrializacijo dežele in racionalno izkoriščanje zemlje. Naša zemlja (slovenska) je v produkciji pasivna in niti svojih obdelovalcev ne more preživeti. Od 150 tisoč gospodarjev je 110 tisoč takih, ki imajo manj kot 10 ha posestva in so navezani na mezni zaslužek bodisi v tovarnah, obrti itd. Državna vzgoja se mora torej posvetiti v prvi vrsti večini naših gospodarskih edinic — malemu kmetu in delavcu. Sledilo je zaslužen odobravanje.

Kmečka prosvetna polja še niso razorana, sokolsko seme še ni vzkliklo...

Nato je govoril odvetnik g. dr. Ivo Potokar iz Kamnika kot starosta kmečkega sokolskega društva o nalogah in dolžnostih Sokola pri vzgoji v nacionalnem duhu. Vzvišene so naloge Sokolstva na deželi: zbirati mladino pod svoj prapor, negovati telovadbo, ustanavljati čitalnice, knjižnice. G. predavatelj se je zavzemal za ustanavljanje kmetijskih sokolskih čet. Očrtal je njihov pomen, organizacijo in vzgojo. Povdarjal je tudi materialne dobrine, ki jih nudi sokolstvo, zlasti ugodnosti in prednosti, ki so jih deležni vojaki Sokoli pri služenju kaderskega roka. Zaključil je svoj govor z vzklikom: »Kmečka prosvetna polja še niso razorana, sokolsko seme še ni vzkliklo, zato sejalec in delavec krepko na delo!« Spontan aplavz je bil dokaz, da je to želja vseh navzočih.

Kot zadnji je govoril g. učitelj Urbančič iz Doba, ki je v krasnih poetičnih besedah opisoval potrebo in način nacionalne vzgoje. Gojitev čustva ljubezni do kralja in domovine in sodelovanje pri sokolskem delu mora biti prijetna dolžnost našega narodnega učiteljstva.

Burno odobravanje je pokazalo, kako v srce je govoril g. učitelj primorski rojak, ki je bil za svoje narodno prepričanje že tako kruto preganjan.

Točno opoldne je predsednik g. Rauter zaključil krasno uspelo zborovanje s pozivom na vneto delovanje v »Kmečki prosveti«.

Samomor

Trbovlje, 26. januarja.

V noči od petka na soboto se je obesil v stanovanju svojega očeta 36letni kovač Malgaj Ludvik, sin kovaškega mojstra Antona Malgaja v Gabrskem.

Samomorilca so našli zjutraj obešenega na elektrovodni žici pred vratni stanovanja. Pokojnik je bil kovaški mojster pri sv. Katarini, je bil precej udan alkohol in je dejanje izvršil očividno v duševni zmedenosti. Najbolj čudno pa je, da je izvršil samomor doma pri starših.

Tradicionalni Antonov sejem v Kotredežu

Pol ure hoda od Zagorja leži ob vznožju Sv. Planine lepa kmetijska vas Kotredež. Ni sicer znana ta vasica po slavni možeh, pač pa po vsakoletnem Antonovem sejmu, katerega se že mnogo desetletij udeležuje staro in mlado od blizu in daleč. Kmetije prinesejo sv. Antonu v dar krate, klobase itd. Sejem sam na sebi ni toliko važen, če povem, da sta bila prignana samo dva volovska repa in da je sejem izpopolnjeval tudi samo en kramar s svojim »štantom za lete«. Pred mašo je najživahnejše okrog »štanta«. Po maši pa se zbere navadno ves sejem pri gostilničarju Učkarju; tu je leto za leto dražba krate. Podjetni mežnar dviga krate ter kliče »Pet dinarjev! Kdo da več!«

Tako se dražba vse do konca, dokler je še kakšna krate ali kratec ali klobasa. Letos je dobil sv. Anton 2 pleč, štiri klobase in okrog štirideset parov krate, ki jih je podjetni mežnar vse »zlectiral«. Izkupilek od teh darov porabi za popravilo in olepšavanje cerkve.

Med »lectant« pa si gostje tudi pridno zamakajo grlo in kmalu se oglasi sprva bolj, potem pa manj ubrano petje.

Sosedni ključarji so kmalu sprevideli, da sv. Anton zelo vleče in so prosili kotredeškega cerkovnika, da bi jim sv. Antona posodil. Iz vsega pa ni bilo nič, ker da cerkovnik sv. Antona vedno na razpolago, le na dan sv. Antona ne.

Ker živinskega sejma res ni v Kotredežu, to so se letos pomenjevali tukajšnji živino-rejci, da bi ob taki priliki priredili razstavo goveje živine, kar bi bilo vse hvale vredno. Želimo le, da bi se do prihodnjega leta ta načrt tudi uresničil.

Divji lovec izročen sodišču

Slov. Bistrica, 25. jan.

Te dni je bil izročen tukajšnjemu sodišču divji lovec Ivan Ačko, viničar posestnika Gundarja v Zgornji Bistrici, kateri je že dalj časa gospodaril po revirjih lovškega društva in privatnikov, ne da bi mu prišli na sled. Kakor znano, v vseh revirjih niso sedaj že dve leti streljali lovci divjačine zaradi hude zime pred tremi leti. Divjačina, posebno po srne so se izredno razmnožile, vendar pa se je opazalo, da jih ni toliko, kot bi jih imelo biti in sumili so različne domačine, kateri so že dalje časa poznani »jogric«. Mnogokrat so tudi slišali streljanje v gozdovih, a lovca niso mogli zalotiti. Končno se je vendar posrečilo imenovane viničarja zalotiti pri poslu. Bil je pripravljen baš s srno oditi. Pustil je plen in še neko zakriviljeno palico na licu mesta. Vse to se je dogajalo v revirju g. Wolfganga Waldherja v občini Tinje na Pohorju. Palico so vsi spoznali kot last viničarja Ačka, nakar so odšli na njegov dom in mu pokazali palico, on pa je trdovratno tajil, ter pokazal drugo, enako palico, kateri pa se je videlo, da je bila v naglici izdelana. Pri hišni preiskavi puške niso našli, le dele puške, in sicer zapirac in dele petelina, ki so bili vsi sveže naoljeni. Orožniki so ga aretirali in predali tukajšnjemu sodišču. Ivan Ačko je eden izmed mnogih, kateri trebijo vedno in vedno po tujih loviščih, upajmo, da bo tudi ostale doletela kazen.

Druga žrtev sleparskega ženina

Francki iz okolice Zagorja je izvalil 1200 Din in jo spravil ob službo

Sleparski ženin Josip Križnar, ki je obljubil pred kratkim neki kuharici v Ljubljani zakon, da ga je nato oblekla od nog do glave in dala po vrhu še 1000 Din, se je pojavil že v naši bližini.

V občini Poljsnik je obiskal mlado dekle Franco, s katero se je seznanil v Ljubljani; tudi njej je obljubil zakon in sta bila že dvakrat na oklicih. Francka mu je izročila 1200 Din, da nakupi prstane in druge malenkosti, ali na domenijski sestanek v Zagorje ga ni bilo in dekle ga je zaman pričakovalo na postaji. Izprevidelo je, da je padlo brezvestnežu v roke.

Poleg zgubljenih 1200 Din je zgubilo dekle še službo v Ljubljani. Sleparski ženin preži gotovo kje v bližini na novo žrtev, vendar upamo, da mu bo roka pravice prepredila nadaljne snubitve.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Torek, 27. januarja: Zaprt.

Sreda, 28. januarja: »Trije vaški svetniki«.

Četrtek, 29. januarja: »Serija« A-000001 Red E.

Opera.

Torek, 27. januarja: Zaprt.

Sreda, 28. januarja: »Evgenij Onjegin«.

Četrtek, 29. januarja 1931. »La Mascotte« Red B.

Odlični baritonist Boris Popov, ki je bil pred 5. sezonami član našega gledališča in je pozneje pel v operi Comique in v ruski operi v Parizu ter bil nekaj časa tudi v Ameriki, gostuje v četrtek dne 20. t. m. na našem odru. Nastopi v operi »Evgenij Onjegin«.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Torek, 27. januarja: Zaprt.

Sreda, 28. januarja ob 20. uri. »Prodana neve-
stica«. Gostovanje g. Marija Šimenca. Izven.

Grozna avtomobilska nesreča pri Slov. Konjicah

Lastnik avtomobila mariborski trgovec Fran Grobelšek mrtev - Šofer in spremljevalec težko ranjena

Maribor, 26. januarja.

Snoči okrog 21. ure se je dogodila pri Konjicah grozna avtomobilska nesreča, pri kateri je bil eden od vozečih se izletnikov ubit, dva težko, 1 pa lahko ranjen. Lastnik tukajšnje veletrgovine s poljskimi pridelki na Aleksandrovi cesti Fran Grobelšek se je včeraj po opravih odpeljal s svojim avtomobilom, katerega je vodil šofer Mihael Matela s Pobrežja v Celje. S seboj je Grobelšek vzel tudi učitelja Acima Jurčiča, prideljenega sedaj mariborskemu okrajnemu glavarstvu in njegovo ženo Stefanijo, ki stanujeta v njegovi hiši. Vso pot so bili izletniki dobre volje in nihče ni slutil, da bodo postali žrtev grozne nesreče.

Šofer Matela se je pred prekoračenjem železniške proge, ki tik pod trgovsko konjice seka državno cesto, ozrl, da bi videl, če je prehod varen. Zaradi nepreglednosti okolice pa

ni opazil vlaka, ki je pravkar prihajal. Tako se je s vso silo zavostil v lokomotivo, ob kateri se je avto rasbil.

Trgovca Fran Grobelška, ki je sedel spredaj, je silni sunek vrgel s glavo ob šipo, ki se je zdrobila in v železni obod strehe. Pri tem je dobil globoke rane po obrazu in vratu ter si rasbil glavo. Bil je takoj mrtev. Šofer Matela, katerega je pritiskalo k volanu, je dobil notranje poškodbe in udarec po glavi, ter se je onesvestil. Stefaniji Jurčičevi pa je počila lobanja. Tudi ona je padla v nezavest. Le njen mož Acim Jurčič je odnesel nenevarne praske.

Na kraj nesreče so tekoj prihiteli orožniki z zdravnikom dr. Goricanom, ki je odredil, da so šoferja Matelo in go. Jurčičevo takoj prene-

sli v bližjo gostilno Sutter, kjer jima je nudil prvo pomoč, dočim so mrtvega Grobelška odnesli v konjiško mrtvašnico. Vse tri ranjence so še ponoči z avtomobilom prepeljali v Maribor, kjer so go. Jurčičevo sprejeli v bolnico, šoferja Matelo in učitelja Jurčiča pa prepustili domači oskrbi. Vendar se je stanje šoferjevo pozneje tako poslabšalo, da so tudi njega danes dopoldne okrog 11. ure prenesli v bolnico. Stanje obeh težko ranjenih izletnikov je še vedno nevarno, posebno pa položaj go. Jurčičeve, ki je večinoma nezavestna.

Konjiške oblasti so že snoči napravile prvi uradni zapisnik o nesreči, danes pa so tudi obducirale truplo pokojnega Grobelška. Pozneje so ponesrečenega trgovca prepeljali v Maribor. Pokopali ga bodo na Pobrežju. Pokojni Grobelšek je bil star šele 49 let. Bil je dober trgovec in splošno priljubljen.

je bil velik, prav tako materijalen. Čitalnica se je z Legionarji in Rokovnjači zopet rehabilitirala in prišla do ugleda kakor ga je živela nekoč. Le tako napreje!

Hrastnik

Zastrupljena postrvi. Te dni je princel potok v bližini rudnika seboj polno omotenih rib, večinoma postrvi. Zakupnik jih je pustil poloviti, nabrali so jih več škafov. V sveži vodi je večina rib zopet prišla k sebi. Preiskava je dosegla, da je neki rudniški hlapec spustil v potok fekalije, ki so ribe zastrupile.

Slepi odcepni tir pri steklarni gradil Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d. Ne gre za preložitve tira in bo ostala cesta neizpremenjena ozka. Z novim odcepnim tirom si je Tovarna kemičnih izdelkov samo zagotovila neoviran promet na glavni dovlačilnici, ker bo steklarna od slej postavljala svoje vozove na odcepni tir in ne več na dovlačilnico.

Litija

Oseba vest. Vodstvo litijskega orožniškega voda je prevzel orožniški podporočnik g. P. Majstorovič.

Ponovitev. V pričetku prihodnjega meseca bodo nastanili v banovinski grad Ponovice mladolene zločince, ki bodo tu pod stalnim nadzorom. V gradu bodo imeli tudi svojo šolo. V ta namen bodo tudi prenovili graščinsko poslopje.

Bled

Cene mesa. Gospodinjje pravijo, da bi cene mesa spričo cenenegega nakupa žive teže lahko še dalje popustile. Čudno je dejstvo, da je cena mesa dražja od slanina. Prašičje meso stane še vedno 22 Din, med tem stane slanina le 18 dinarjev. Stari ljudje ne pominjajo tega čudnega razmerja cen. Skrajni čas bi bil, da bi cene mesa še enkrat padle! Nekateri blejski mesarji se seveda protijo in navajajo visoke režijske stroške izgube itd. Mislimo pa, če je mesarjem po vseh drugih krajih možno nuditi cenejšje meso, potem bi bilo možno tudi našim, zlasti sedaj, ko nismo v dobi tujkega prometa. Več uvidevnosti in dobre volje!

Brežice

Smrtna kosa. V petek je umrla na Čatežu gđ. Josipina Kodrič, stara okrog 30 let. Svoj čas je službovala v Schiji kot bolničarka, pri tem človekoljubnem delu pa si je nakopala jetiko, ki jo je spravila v prerani grob. Naj ji bo lahka domača gruda! Na Bizeljskem je umrl v starosti 70 let tamošnji župnik, g. Raketelj Rudolf, N. v m. p. Zaljubljen naš sožalje!

Imenovanje. Za občinskega hlagajnika na Čatežu je bil pretekle dni soglasno z občinskim odborom izvoljen g. Anton Urekar.

Zločinski požigalec prepoden

Šmarje 25. januarja. V torek, dne 20. t. m. smo poročali o dvojnem požaru v vasi Pleš pri Šmarju. V nedeljo 25. januarja bi kmalu nastal zopet tak požar v neposredni bližini Šmarja na Velikem vrhu pri posestniku in gostilničarju Jakobu »Pircu« Kastelec. Malo pred 10. uro so se odpravili skoraj vsi od doma na Grosuplje, kjer se je imel poročiti domači sin Cene takoj po deseti maši s hčerko mlinarja »Perneta«, p. d. pri Čerig. Pri odhodu domačih je kmalu opazil domači hlapec, da se je priplazil pod kozolec neki neznanec, pripravil nekaj sena in trsk ter hotel kozolec zažgati. Hlapec in še nekateri drugi domačini so stekli pod kozolec in hoteli tuja vjeti. Tujec pa je še pravočasno opazil svoje zasledovalce in zginil v gozd. Domačini mu niso mogli slediti, ker je bil prehitel. Bil je srednje postave, bolj mlad ter imel črno obleko, sivo pokrivalo in rjave čevlje.

Pretekli teden pa je šolske otroke iz Slivnice ustavil ravno tako opisani tujec ter jih nagovoril, ko so šli okoli 13. ure iz šole domov. Vprašal jih je, če ga poznajo in ko so mu otroci odgovorili, da ne, jim je rekel: »Me boste že še spoznali«.

Upamo, da se bo posrečilo našim oblastem dobiti tega zločinca kmalu v roke, da ga bomo res spoznali.

Maribor

m Svetosavska proslava. Opozorjamo še enkrat na današnjo proslavo praznika sv. Save! Ob 9. uri dopoldne bo v dvorani »Union« svečana liturgija z rezanjem kolača brez vstopnine, zvečer ob 20. uri pa istotam koncert. Vstopnina 15 Din. Vabila se niso razposlala, ker je to nacionalna prireditve, h kateri je vsakdo vabljen.

m Potovanja župana dr. Juvana. V četrtek in petek je župan g. dr. Juvan interveniral v Beogradu radi potrditve proračuna mariborske mestne občine, in sicer s popolnim uspehom. Včeraj zjutraj pa je odpotoval na sejo bano-vinskega sveta v Ljubljano.

m Sprememba na županskem mestu na Pobrežju. Dosedanega župana na Pobrežju gosp. Stržina so razrežili njegovih funkcij. Na njegovo mesto je bil imenovan posestnik in bivši orožniški častnik g. Vovk.

m Z obnega zbora vojnih invalidov. V nedeljo dopoldne je bil v dvorani Zadrugne gospodarske banke občni zbor tukajšnje invalidske organizacije, kateremu so poleg članov prisostvovali tudi gg. okrajni glavar in banški svetnik dr. Ipavc, polkovnik Puc za vojaško oblast, občinski svetnik Aljančič za občino, prof. Škof za rezervne častnike in Matko Štefe, predsednik ljubljanske organizacije. Navzoče je pozdravil predsednik g. Franjo Geč in predložil vdanostno brzojavko, ki se je odposlala Nj. Vel. kralju. Poročilo o poslovanju je podal tajnik g. Martin Pravdič. Iz njegovega referata posnemamo, da je v Mariboru 860 vojnih invalidov, od teh 594 aktivnih članov, in sicer 371 invalidov ter 223 vdov in vdovci, katere je zbrala pri mestni občini, na sirot. Organizacija je lani izplačala 9000 Din prireditvah in pri darovalcih. Po govoru ljubljanskega predsednika g. Štefeta je bil izvoljen novi odbor z gg. Gečem, Goležem, Pravdičem, Tratnikom, Strohmeierjem, Beletom, Kolaričem in Veršičem ter nadzorni odbor z gg. Sitterjem, Baumgartnerjem, Opelko, Imenskom in Tovernikom. Ob koncu je še g. Štefe pozval vse navzoče k solidarnemu delu za interese vojnih invalidov.

m Poroke. Pretekli teden so se v Mariboru poročili: Ernest Majhenič, mizar dr. žel. in gđ. Veronika Krojsova; Jurij Zunko, posestnik in čevljarški mojster in Terezija Beletova, delavka; Ivan Valentin, posestnik in Alojzija Namestnikova, kuharica; Stefan Rebernak, posestniški sin in Franciška Goleževa, posestniška hči; Václav Mach, narednik vojaške godbe in Friderika Kumerjeva, zasebnica ter Ivan Brezar, opekarski delavec in Roza Ropinova, dekla. Bilo srečno!

m Smrti. Pretekli teden so v Mariboru umrli: Ili: Ivan Fartik, sluga, 60 let star; Anton Vogrinec, trgovski sodrnik, 20 let; Amalija Orterjeva, delavka, 50 let; Ivan Wellak, trgovski sodrnik, 46 let; Ilija J. Milenković, podčastnik, 23 let; Ivan Holzknecht, pomožni de-

lavec, 42 let; Josipina Völkerjeva, rojena Drozgo, zasebnica, 64 let; Roza Berličeva, rojena Hrdlova, zasebnica, 68 let; Stefanija Mislita, rojena Antončičeva, posestnica, 36 let; Marija Janžičeva, žena posestnika, 23 let; Edvard Aljančič, sin delavca, 10 mesecev; Jurij Kaiser, zasebnik, 62 let in Fran Posega, višji sodni svetnik, 52 let. N. v m. p.

m Mestni avtoBUS v jarku. V bližini gostilne Anderle v Radvanji je včeraj zaradi opozke ceste mestni avtoBUS zdrsnil v cestni jarek. Hujše nesreče ni bilo.

Celje

* Ustanovitev Sokola v Damljah. V nedeljo se je v Damljah po inicijativi g. župana Jesenika Blaža vršilo zborovanje za ustanovitev Sokola v Damljah. Po uspelem predavanju odvetnika g. dr. Kerschbaumerja iz Celja se je prijavilo 42 oseb. Kot predsednik pripravljalega odbora je bil izvoljen gostilničar gospod Mlakar.

* Oseba vest. Intendantski podporočnik 39. peš. polka v Celju g. Zupančič Adolf je premeščen k III. armijski oblasti v Skopje. Odhod priljubljenega in simpatičnega oficirja bodo vsi njegovi prijatelji in znanci obžalovali.

* Smrtna kosa. V soboto 24. t. m. zvečer je na svojem stanovanju v Vodnikovih ulici št. 6 umrl višji veterinarski svetnik g. Hrabalek Vojteh v 53. letu starosti. Pokojni je bil obče priljubljen živinozdravnik in je med okoliškimi kmeti užival splošen ugled. Pa tudi med meščani je bil zelo znan radi svoje simpatične osebnosti in družabnosti. Pokopali so ga včeraj popoldan na okoliško pokopališče. — V Gradcu je v nedeljo zvečer umrl v sanatoriju gospod Kosehel Anton, ključavničarski mojster iz Kocenove ulice. Komaj pred tednom dni je šel v Gradec zdravja iskat, pa je kmalu podlegel svoji bolezni. Dosegel je starost 54 let. Truplo bodo z avtomobilom prepeljali v Celje ter ga pokopali na mestnem pokopališču. — V Vrbi pri Zalcu je umrla v 59. letu ga. Holobar Ana, mati slikarskega mojstra v Celju g. Holobarja Stojana. — V javni bolnici je umrl 24. t. m. 27letni pri g. Sodinu Blažu zaposleni mizar g. Hrnčič Stefan, doma iz Križovljana pri Varni. N. p. v m. Zaljubljen naš iskreno sožalje!

* Dva požarna alarma v enem dnevu. V soboto dopoldne okoli 10 so bili mestni gasilci alarmirani, da gori v Osenicah za Maroškovim gozdom. Peljali so se s svojo motorno brizgalno proti mestu požara, na pol poti pa so se obrnili, ker so bili obveščeni, da gori samo velik kup gozdnih odpadkov. Pač pa je zares gorelo, ko so bili popoldan ob 15. obveščeni, da gori v Teharju gospodarsko poslopje posestnika Kača Josipa. Zopet so se odpeljali z motorno brizgalno in so se jim še pridružili gabski gasilci. Posrečilo se jim je ogenj omejiti in končno pogasiti. Škoda pa je kljub temu velika in le delno krita z zavarovalnico. Požar so povzročili otroci, ki so se igrali z vžigalicami.

Kranj

Narodna čitalnica prosi osebe, ki so prevzele ob selitvi Narodne čitalnice iz Mayerjeve hiše v Narodni dom l. 1925 v varstvo slike Prešerna, Bleiweissa, Vodnika in Lajerja, da jih blagohotno izroče zopet čitalnici ali sporoče svoj naslov, da jih pride iskat kak odhormik.

Jesenice

Lepe številke. Znano je, da so našo mestno župno cerkev prenovili. Poročali smo o tem že v »Jugoslovanu«. Danes tem poročilom dodamo še nekaj števil, ki so jako zanimive. Tako je imel polir 2306 delovnih ur, zidarji 15.572, praktikanti 1325, težaki 24.316, kamnoseki 3787 in železokrilci 2198; delovnih ur skupaj je bilo torej do sedaj 47.814. Za prenavljanje so porabili 429 m³ gramoza, 58 m³ kamenja, 204 m³ peska, 1780 vreč cementa, 33.600 kg negašenega apna, 98.500 komadov zidne opeke, 5000 kg železa, 1200 kg traverze in 12.000 m³ mivke. Pri tem še ni vštete material za stopnice, cement za tlak, ki se bo polagal, in pa cement za napravo odtočnih cevi okrog cerkve.

Jeseničani so z veseljem vzeli na znanje, da bo »Jugoslovan« priobčeval nenadkriljivi Remarqueov roman »Pot nazaj«.

Higijenska razstava. Higijenska razstava na Jesenicah je končana. Trajala je teden dni. Obiskana je bila vedno nad vse pričakovanje. Vsak večer se je vršilo predavanje, pri katerem je bilo toliko obiska, da so se ljudje dobesedno trli. Posebno je imponiralo predavanje g. Puharja iz Ljubljane, ko je v poljudnih besedah v soboto zvečer podajal zle posledice alkohola. Zaključeno predavanje v nedeljo je imel tukajšnji zdravnik g. dr. Kogoj.

Vreme. Južno vreme traja dalje. Sneg zgineva. Smuka slaba.

Oder. Dramski odsek sokolakega društva je nameravano igrati »On in njegova sestra« radi nepredvidenih ovir odložil in bo vprizoril preje »Naš gospod župnik«.

Dramski odsek KPD je v nedeljo vprizoril sedmici opereto »Grofica Marica«. Predstava je lepo uspela.

Žiri

Kakor smo zvedeli, ne odgovarja resnici, da je otvoril tu zobotehniški laboratorij gospod Musič, sin znanega ljubljanskega trgovca z instrumentalijami.

Kamnik

Uspeh »Rokovnjačev«. Obe vprizoritvi »Rokovnjačev« sta krasno uspeli. Vstopnice so bile že vnaprej razprodane, zanimanje veliko. Vprizoritve pa je bila tudi res najboljša, kar smo videli iger v zadnjih letih v Kamniku. Veliko je k temu pripomogel izvrstno vigrani salonski orkester in pa krasno petje solistov in zbora. Skoro vse pevske točke so morali ponavljati, največje odobravanje je želo petje rokovnjačev v 4. sliki s solisti gđ. Tonjevo. Z mladeniškim ognjem je zapel naš jubilar, 71-letni g. Joško Stele »Oj, zlata vinska kapla ti!« Čitalnica mu je poklonila šopek nageljnov, kar je občinstvo sprejelo z burnim odobravanjem. Moralen uspeh

Ouida:

Kneginja Zurova

42

Bl je glas markize pl. Sonnaz, ki ga je počastila s tem, da je stopila na balkon, ki je bil nad njegovim. Corréze je bil bolj začuden kakor vesel ter je odgovoril z nekaterimi običajnimi stavki, čudeč se, da so se tu našli.

Markiza je pogledala kvišku, pa če je bila še tako grda, vendar je bila videti zapeljivejša kakor marsikatera lepotica. Vrat si zlomim, če vas hočem pogledati, mu je zaklicala. »Pridite torej k zajutreku, našli boste tudi kneginjo Zurovo. Zdravniki pravijo, da kneginja ni zdrava, toda jaz jim tega ne verjamem. Vsekakor pridite točno, da naju boste kratkočasili.«

Nekaj časa sta še govorila o skupnih znancih, se smejala in si povedala kakšno ljubeznjivost, nato je markiza šla z balkona, Corréze pa se je podal na izprehod k Rottenbachovemu mlinu.

»Zdaj bom videla, kaj imata med seboj,« si je dejala markiza, Corréze pa je pomislil: »Kako jo more oni podlež pustiti, da potuje v družbi Jeanne Sonnazove?«

Po napornem potovanju je imela vso noč najbolj čudne sanje in je spala proti svoji navadi do pozno v dan. Ravnaoče se po zdravniških predpisih, se je okopala in pila zdravilno vodo, toda vedela je, da nima ne kopanje in uživanje vode zanjo nikakega zmisla, ker ni bila bolna.

Ko se je vrnila v hotel, ji je dejala Jeanne: »Kako

ste videti zdravi in lepi!« Vera je imela na sebi belo platneno obleko, okrog života pa srebrn pas, na katerem je visela drobna molitvena knjižica. »Videti ste kakor Frebelli v Margaretini vlogi, samo da ste vi stokrat lepši in ponosnejši. Da vam povem, povabila sem Fausta, ki bo z nama zajutrekoval.«

»Gospoda pl. Corréza?« je vprašala Vera. »Zakaj pa? Zakaj ste to napravili?«

»Zakaj? Zakaj? Ker je tako zabaven, ker nama je včeraj podoknico zapel in iz stotero drugih razlogov. Nikar se tako ne bojte njegove družbe. Res, da je samo pevec, vendar pa ima povsod dostop.« In pri vsaki besedi, ki jo je izgovorila, je opazovala, kako je delovalo na mlado kneginjo.

V teku zajutreka je s kruto vztrajnostjo upirala oči vanjo in v Corréza, kateremu se je takoj pozdevalo, da ima markiza slabe namene. »Vendar poznate kneginjo?« ga je vprašala za mizo. »Dobro, pa povejte: komu ste peli včerajšnjo podoknico? Kneginji ali meni? Kaj ne, to je indiskretno vprašanje? Toda kaj hočete, jaz sem pač taka.«

Corréze se je priklonil Veri, nato gospe Jeanne. »Časih je nevarno povedati resnico,« je odgovoril Corréze na njeno vprašanje, »vendar pa vam jo povem. Tudi če boste jezni name. Pel sem samo iz jeze na strašno hreščanje češke kapele, tako da je pripisati samo slučaj, ako sem vam in kneginji Zurovi priredil podoknico.«

»Lep in spetno stkan izgovor,« je pomislila gospa de Sonnaz. Glasno pa je rekla: »Toda je Vera prav imela, ko je dejala, da niste vedeli, da sva midve tu. Vsekakor

pa sve stari znanki, ali ne?«

Corréze je sedel med obema. »Vsekakor poznam gospo kneginjo,« je odgovoril smehljaje se, toda le površno in iz za časov, ko je bila še otrok. Tedaj je nosila še mornarski klobuk ter hodila bosa. Tega je že davno, kakor vidite.«

»Vera bosa!« je vzklisknila markiza. »To je zanimivo. Pripovedujte, Corréze.«

Povedal je, oni doživljaj na tako zabaven način in s takim humorjem kakor je pač on znal, da so ji stopile solze v oči od smeha.

»Bog ve, kaj bi si mislila, če bi ji ne bil tega povedal,« si je dejal Corréze. Ves pogovor je sam vodil in bil je tako duhovit in tako spretno je takoj odgovarjal na vprašanja, ne da bi bil kdaj v zadregi, da je markiza dejala sama pri sebi: »Ona ga ljubi, on pa nje ne.«

Vera je malo govorila. Ni imela tiste prožnosti kakor on, da bi znala s ravnodušnimi besedami zakrivati svoja čustva. Koliko časa je visela med hrepenenjem in željo, srečati se s Corrézom, zdaj pa je nepričakovano sedela poleg njega za mizo, potem ko sta si bila toliko let tuja. Bila je zmedena in v zadregi Corréze, ki je sedel poleg nje, je bil drugačen od onega, ki ji je nekoč ubral vrtnico. Tu je zdaj sedel sijajen, duhovit dvorilec, ki si je prizadeval zabavati markizo ter včasih na ljubezniv način odbil njene napade. Vera, ki ni vedela za njegove namene, je bila razočarana o njem. T v ljudni, skeptični kavalir, naj bi bil mož, ki ga je oče Martin spoštoval kakor angela varuha in ki ga je nosila v svojem srcu za vzor!